

Јоханес Хан избега од народот
Еврокомесарот се исплаши
од македонската пролет

Како Еди Рама ги изигра Ахмети и Заев?
Бугарската формула
на албанскиот премиер

Интервју: проф. Марија Емилија Кукубајска
Свеста на македонскиот народ
не зависи од академските сидови

Република

бр. 238, година VI ■ петок, 24 март 2017 година ■ цена: 50 денари

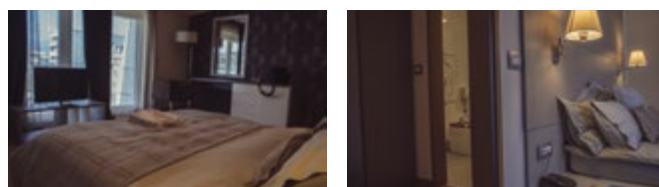
250.000 МАКЕДОНЦИ СО ПОРАКА ДО БРИСЕЛ:

МАКЕДОНИЈА НЕ ЈА ДАВАМЕ

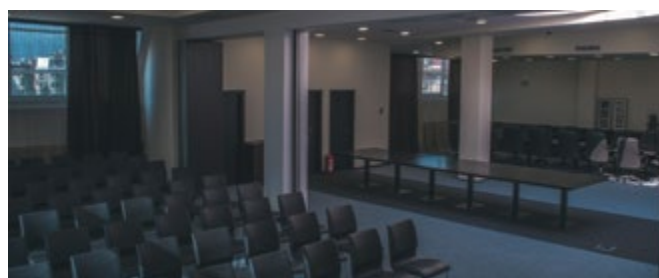

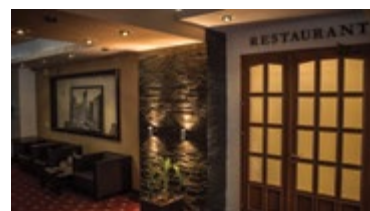
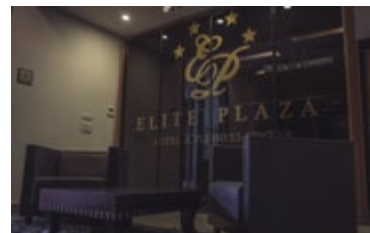
ЕЛИТ ПЛАЗА
Хотел и Бизнес Центар – Скопје
• • • www.eliteplaza.mk • • •
Нова приказна во градош

Нуди незаборавен престој на своите гости
со луксузно сместување, извонредна храна
послужена во елитен ресторан

**Модерен и луксузен
хотел со 4 ѕвезди**
Лоциран позади
Универзалната сала
во Скопје

2 комплетно опремени конференциски и свечени
сали за прослави, деловни простории како и катна гаража
на 5 нивоа во склоп на самиот хотел
.....
За миговите за релаксација и рекреација ЕЛИТ ПЛАЗА
нуди најсовремено опремени Фитнес и спа центар

ЕЛИТ ПЛАЗА - Хотел и бизнис центар Скопје • Тел: +389(0) 2 5514 888 | info@eliteplaza.mk | reception@eliteplaza.mk

АКТУЕЛНО

Ќе се смогнат ли сили за македонска
платформа?

8

АНАЛИЗА

Еврокомесарот се исплаши од
македонската пролет

11

КОЛУМНА | Горан Момироски

Како Еди Рама ги изигра Ахмети и Заев?

14

КОЛУМНА | Ацо Станковски

Супермен

20

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Јоханес Хан

24

ЗДРАВЈЕ

д-р Искра Петровска-Шешова,
специјалист дерматолог

30

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Тања Кочовска – Павловска

32

СЦЕНА

Јана Бурческа

40

СПОРТ | ИНТЕРВЈУ

Борче Костовски, претседател на таеквондо
федерацијата на Македонија

54

Вовед

4

Македонија не ја даваме

Интервју

проф. Марија Емилија
Кукубајска

Бренд концепти

37

Џим Морисон, уметник согорен
од сопствените демони

Странци во
Македонија

42

Петра Канг – Јужна Кореја

**ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**
Маркетинг:
Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**
Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**
Редакција и соработници:
Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска,
Бојан Момировски, Кристина Николова Кузмановски, Катерина Митиќ
Колумнисти: **Горан Момироски, Љупчо Цветановски,**
Ацо Станковски, Никола Србов
Лектори: **Анета Љубецкиј, Тања Стевановска**
Фотографија: **Александар Ивановски**
Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**
Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**
Испечатени примероци: **4.000**
Датум на печатење: **23 март 2017**

ВОВЕД

250.000 МАКЕДОНЦИ СО ПОРАКА ДО БРИСЕЛ:

Не ја даваме Македонија

Нена Мирчевски |
главен и одговорен уредник

Ромогласното **НЕ ЗА ТИРАНСКАТА ПЛАТФОРМА**, кое одекна од грлата на 250.000 Македонци во 43 града низ државата, се слушна до Брисел. Еврокомесарот Јоханес Хан имаше можност и чест лично да го почувствува револтот на народот кон сценариото за распарчување на државата и за бришење на македонскиот идентитет. Иако дипломатот не покажа доблест да го прифати барањето за средба со домаќините, чијашто судбина дојде да ја крои, сепак успеа да го почувствува „топлото“ добредојде и од блиску да ја помири македонската пролет.

Иако Заев и Соросовите платеници се крстеа во Хан дека, конечно, некој ќе успее да го украде мандатот од Иванов, и овој пат останаа со празни раце и со полна уста гнев. По бегството од народот и откажаната прес-конференција, повеќе од јасно е дека неговата посета доживеа фијаско слично како и тоа на Федерика Могерини. Уште еднаш, и покрај силните притисоци од „пријателите од надвор“ на квислингот Заев, претседателот на државата остана принципиелен на ставот дека по секоја цена ќе ги штити државните интереси. Токму затоа стотиците илјади граѓани на улиците низ земјата го наградија Иванов со аплаузи, а Хан го испратија со свирежи.

Истата судбина ќе го чека секој дипломат, кој како Хан и Могерини ќе се обиде арогантно да наметнува платформи создадени во други држави со цел исполнување туѓи агенди на штета на македонскиот народ. Дрскиот и игнорантски однос на дипломатите кон македонскиот народ, всушност, дејствува како мотивација плус кај Македонците за да излезат на улица. Така комесарот Хан беше исвиркан од повеќе од 80.000 Македонци, кои му кажаа **НЕ ЗА ТИРАНСКАТА ПЛАТФОРМА** и **НЕ ЗА ЕУ СО ПРОМЕНЕТО ИМЕ!** На сите европатеници, комесари и разни бирократи од Брисел што одбиваат да се оградат од овој документ и да го осудат мешањето во внатрешните работи на државата, треба да им е јасно дека се директни виновници за одржувањето на кризата во живот, а со тоа и за порастот на евроскептицизмот во земјата.

Во име на добрите односи меѓу Македонија и ЕУ, и на Хан, и на секој друг дипломат што во иднина ќе сака да испрати каква било порака до македонските граѓани, искрено им порачувам добро да размислат дали ќе продолжат да молчат во од-

Непринципиелноста на комесарот не е изолиран случај, туку е само еден од низата во кои сме ги увиделе двојните стандарди на Брисел што ги применува кон Македонија повеќе од 25 години. Одбивањето на Хан, пак, да ја именува државата-домаќин со нејзиното име Република Македонија (притоа нарекувајќи ја Скопје) ја заокружува целата приказна и јасно ја исцртува целта на Унијата – итна промена на името и инсталирање квислиншка влада со што ќе ја стават државата под целосна контрола. Со ваквата политика Европската унија докажува дека не само што нема ни најмалку почит кон Македонците, туку и дека овие бриселски бирократи немаат никаков проблем да газат преку основните човекови права за самоидентификување и национално самоопределување во битката со големите сили за наметнување на своето влијание на Балканот. Истите тие дипломати што ни доаѓаат во земјава, кои не ни помислуваат да ги осудат плановите за поделба на Македонија, кукавички, преку писмено соопштение им порачаа на Македонците да ги почитуваат демократските стандарди и да не си играат со оган! Види ти се молам! Каква бриселска хипокризија!

Па ако ние тука си играме со оган, тогаш тие ја полеваат со бензин цела Европа преку премолченото одобрување на тиранската платформа. Не само што со ваквиот несериозен однос ја потпалуваат Македонија, туку и отвораат простор за многу потенцијални нови кризни жаришта во Европа. Ги прашувам како ќе реагираат ако преку ноќ никнат нови „тирански платформи“ во други европски држави? Дали Брисел ќе молчи и за нив и ќе дозволи да настане целосен хаос на стариот континент или ќе ги осуди експресно мешањата во внатрешните работи на други земји и ќе си ги покажи принципите што ги применува тука?

нос на платформата и дали ќе се осмелат и понатаму да одат спротивно од волјата на народот. Впрочем и самите се уверија дека заканите што, очигледно, добро „палат“ кај голем дел од политичарите, имаат спротивен ефект кај народот.

Со непринципиелниот однос еврокомесарот се претстави

пред македонскиот народ како голем лицемер, кој пред само неколку месеци, во една друга негова посига, ги стави на врвот на агендата претставниците на Соросовите невладини организации, кои, патем, ги имаше десеткратно помалку на улиците и не застапуваа ниту еден процент од граѓанството во државата.

Не е прв, а ниту последен пат ЕУ да измислува посебни правила за Македонија со кои нè држи надвор од Унијата со години. Да бидеме реални - право на Унијата е да ги одреди условите за членство, но наше е да решиме дали ги прифаќаме, односно дали сакаме така обезличени да станеме дел од европското семејство. Силувањето на еден цел народ покажува дека Унијата има сериозен проблем со сопствените демократски и политички капацитети. За жал, Брисел сиве овие години не се заинтересира да најде модел што ќе го примени за позитивно да се реши проблемот со кој се соочува македонскиот народ. Да, господата бирократи секогаш ќе најдат предавници меѓу политичарите во Македонија, како Зоран Заев, кои ќе прифатат за грст пари да си ги продадат и државата и душата, но никогаш нема да најдат толку пари за да го купат народот. Ниту, пак, има сила со која ќе

го натераат Македонецот да се откаже од неговото вековно име и традицијата.

Да беа храбри колку што се кукавици, истите тие бриселски административци ќе излезеа пред Собранието со својата марионета Заев да му покажат на народот како треба да си ја свитка „кичмата“. Но, очигледно

се исплашија од глетката. И со право! Народот јасно и гласно им укажа дека власта во Македонија ја дава и ја зема тој, а не бирократите и дипломатите! Убеден сум дека и тие што се криеја во собраниските простории и тие во амбасадите и тие во Брисел, ја добија пораката:

Не ви ја даваме Македонија! ■

ОНЛАЈН ДОМА И ВО СТРАНСТВО

Вклучени 10 GB Интернет за дома и 300 MB Интернет во роаминг!
Плус, нов смартфон по супер цена!

SAMSUNG J3 (2016)
1 ДЕН.
Цена на уред: 11.990 ден.

SAMSUNG J5 (2016)
99 ДЕН.
на 24 рати
Цена на уред: 14.990 ден.

BO BUSINESS L

СПОДЕЛИ ДОЖИВУВАЊА

Цените на уредите се со пресметан ДДВ и важат со склучување Договор за 24 во Business L во промотивниот период. Количините се ограничени.

Политичката криза има нов правец по наметнување-то на тиранската платформа, а анкетите покажуваат голем расчекор од тоа што е основа за актуелното парламентарно мнозинство и несогласувањето на јавноста со неа. Новите поделби во општеството наметнуваат потреба од заеднички документ со кој не само што ќе се отфрлат актуелните услови-вања и странски интервенции туку тој ќе значи и вистинска заложба за зачувување на суверенитетот и идентитетот на македонската држава

ЌЕ СЕ СМОГНАТ ЛИ СИЛИ ЗА МАКЕДОНСКА ПЛАТФОРМА?

ДОКУМЕНТ ЗА ЗАЧУВУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА

Пишува | Наум Сџоилковски

Два месеци по иницијативата, нема никаков привид дека би можело преку ноќ, во екот на постизборната криза, политичките партии да се согласат за еден документ кој би претставувал македонска платформа. Во меѓувреме е сè поизразена потребата во општеството од неа.

Последното истражување на јавното мислење покажа огромна разлика меѓу она што е волја на граѓаните и тоа за што се залагаат сега веќе поголем број од пратениците. Анкетите покажаа дека повеќе од 80 проценти од граѓаните се спротивставуваат на реализацијата на тиранската платформа, додека, од друга страна, за 67 од 120 пратенички гласови таа е прифатлива уште пред првата собраниска седница, иако за неа немаат мандат од граѓаните. Оваа состојба не може, ниту треба, да се дозволи да се повтори. Иако на Хан и на другите странски дипломати им пречат во спроведувањето на агендата, протестите поради тиранската платформа со барање за нови избори наидуваат на одобрување на огромен процент Македонци и на речиси една петтина од македонските Албанци, што го покажува и вистинскиот расчекор меѓу актуелниот собраниски состав

и граѓаните на кои се однесуваат законските решенија. Идејата за македонска платформа не е нова и таа се нагласувала во различни пригоди – од стратегија за евроатлантска интеграција до повлекувањето на црвените линии во преговорите со Грција. Пред два месеци апел за платформа беше упатен од Социјалистичката партија до сите политички партии. Тогаш беше нагласено дека сега не станува збор само за „црвените линии“ во однос на грчкото негирање или, пак, само како одговор на сеалбанската платформа. Ситуацијата по кризата, изборниот инженеринг и тиранското условување се толку сериозни што би било нелогично отфрлање на потребата од постоење еден таков документ, посочија оттаму.

ВМРО-ДПМНЕ неодамна, пак, најави документ кој се очекува да ги обедини сите. Тој, според најавите, содржи и некои краткорочни цели, прашања и решенија поврзани со актуелната криза, но адресира и подолгорочни цели и прашања кои би требало на подолг рок да превенираат повторување на ваква ситуација. Документот беше најавен од лидерот Никола Груевски.

- Ние подготвуваме и документ за зачувување на Македонија, тоа е политички документ кој ќе пону-

ди начин за излегување од кризата, преку негово прифаќање ќе се излезе од кризата, но нема да се наруши унитарноста на државата - посочи Груевски навестувајќи дека наскоро ќе биде понуден на усвојување на сите поголеми партии.

Но, упатените посочуваат дека се мали шансите овој документ сега да биде ставен на маса и да биде лесноприфатен од политичките опоненти, од социјалдемократите, особено што сега, како заложници на тиранската платформа, нивните интереси се спротивни на ставот на граѓаните што секоја вечер бараат отфрлање на платформата која води кон разнебитување на државата и нови избори.

Засега само може да се насетат делови од точките во документот кој е подготвен од ВМРО-ДПМНЕ, а кои би се однесувале на долгорочни цели и прашања кои би довеле до неможност за повторување на кризата. Ако се земе предвид дека таков документ во голем дел ќе биде во согласност на ставовите искажани од партискиот лидер, како и до веќе искажаните понуди до социјалдемократите, но и според партиските соопштенија по средбите со странските дипломати, може да се забележат контурите на тоа што ќе содржи тој документ.

Неодминливо, ВМРО-ДПМНЕ веројатно ќе стои на барањето за децидно целосно отфрлање и осуда на тиранската платформа, како и барање заеднички став за спречување на можностите за идни директни вмешувања и условувања во внатрешно-политичките процеси во Република Македонија. Пред сè, тој документ би бил обврзувачки за сите политички чинители во иднина да застанат во почитување на Уставот на државата, со обврзување дека ќе бидат одбиени сите обиди за изигрување на Уставот на начин на кој сега, со тиранската платформа, се наметнува решение за двојазичност на целата територија. Се претпоставува дека тој документ ќе содржи и јасни насоки со кои не само што ќе се осудат, туку и ќе застанат на идни планови за рedefинирање на државата, кои би воделе до крајната цел - промена на нејзиното име и идентитет.

Со прифаќање на тој документ, политичките партии би осудиле и би ставиле крај на директното мешање на надворешни фактори во создавање криза во државата, како неприфатлива би се оценила улогата и мешањето на странски амбасадори во внатрешнополитички процеси во Република Македонија. Пред сè, би се ставило крај на можноста за постизборни презентирања на платформи

кои како учени би се наметнувале во креирањето на идното парламентарно мнозинство и власт.

Според сите настапи од ВМРО-ДПМНЕ, до политичките партии ќе предложат документ кој би спречил една можност за повторно мнозинство од македонскиот народ не само да биде оставено во опозиција, туку и да му се одземе правото да учествува во одлучувањето за иднината на државата, притоа почитувајќи го истото право и на сите други граѓани. Приоритетно место во документот подготвуван од ВМРО-ДПМНЕ во таа насока, веројатно, ќе заземе и заложбата за политичката стабилност и економскиот напредок, кои зависат од почитувањето на волјата на мнозинството од македонскиот народ, на политичката волја на мнозинството од македонските граѓани, која треба да биде почитувана и во Парламентот и во Владата и надвор на улиците, секаде каде што народот има суверено право да одлучува. Кон тоа би се додало и осудата на досегашната улога на надворешни центри за учени, притисоци, замолкнување и закана кон политичари, новинари и медиуми, како и спречување за нивно идно такво делување.

Во делот на најавените краткорочни цели во тој документ, односно како

решенија за излез од кризата, веројатно дека ќе бидат повторени двете опции кои подолго време се актуелни како понуда од ВМРО-ДПМНЕ до социјалдемократите - поддршка за малцинска влада и договор за заеднички избори - заедно со локалните да се спроведат и парламентарни избори. Тоа било посочено и на средбата со еврокомесарот Јоханес Хан, каде што било нагласено дека приоритет се стабилноста и напредокот на државата, истовремено со почитување на волјата на мнозинството Граѓани што гласале на изборите.

Оттука во понудата до сите партии би се повторила понудата за формирање социјалдемократска влада која нема да биде програмски уценувана со туѓи платформи, за што ќе се бара јавно откажување и отфрлање за да може како малцинска влада да се посвети на проекти кои граѓаните ги гласале на изборите. Притоа, како што веќе посочуваат од ВМРО-ДПМНЕ, не би се барало споделување на власта или, пак, копирање на реформите кои произлегуваат од партиската изборна програма.

Второто можно решение за излез од кризата, а кое како краткорочно решение веројатно е дел од документот, би се барало организирање заеднички локални и парламентарни избори во следните неколку месеци. Колку и да е тоа болно прашање за социјалдемократите, локалните избори не може да се одбегнат. Токму заради локалните избори, цела држава ќе биде во предизборна атмосфера, која ќе оневозможи фокусот да биде ставен на реформски проекти, а истовремено отвора можност за надминување на актуелната ситуација, кога постојат огромен број незадоволни граѓани од тоа што постизборно се наметнува како владина програма.

Според овие видливи контури на документот, тој претставува добра основа и насока за излез од кризата без никакво фаворизирање по политичка или етничка основа. Притоа новите поделби во општеството наметнуваат потреба од таков заеднички документ што ќе значи и вистинска заложба за зачувување на суверенитетот и идентитетот на македонската држава. Прифаќањето таков документ од сите политички чинители, на крајот на денот, сепак, ќе значи натпартиско решение кое ќе ја одрази вистинската политичка зрелост на Република Македонија. ■

vitaminka

www.vitaminka.com.mk

МЛЕЧНО ЧОКОЛАДО ПОЛНЕТО СО КРЕМ ОД ЛЕШНИЦИ

VESELI
JAJCA

АНАЛИЗА

ЈОХАНЕС ХАН ИЗБЕГА ОД НАРОДОТ

ЕВРОКОМЕСАРОТ СЕ ИСПЛАШИ ОД МАКЕДОНСКАТА ПРОЛЕТ

Пишува | Љубчо Цвејановски

Тежок ден со многу, многу срам за Хан. Утрото му почна со недоветниот коментар на „Твитер“ на антимакедонецот Киријакос, а заврши со уште побезобразно соопштение. Хан молкум си ги „собра парталите“ и молчешкум избега од Македонија. Ни остави аманет за некакво почитување на парламентарното мнозинство и Иванов, кој ги откачи за средба, го повика на повторно размислување. Како еден никавек пред Собранието на времето, и тој се закани дека „часовникот отчукувал“. Бре, бре... А тие, наспроти нас, добија повеќе време, ама пак не се сретнаа со „За заедничка Македонија“. Порано, пак, со Соросовите филијали немаа проблем за средби. На крајот избегаа од новинарите и пуштија бедно соопштение од 20 реда. Се засрами ли Хан од наметнатата глупост и сфати ли дека не може пред камера да го брани неodobранливото? Хартијата трпи сè, „Твитер“ уште повеќе. Веројатно, и тој добро си знае, иако никаде не ја споменува, што значи оваа тиранска платформа за Македонија

Основен, почетна месечна плата на еден еврокомесар изнесува 20.666 евра. Ова се официјалните податоци од Брисел. Да, тоа последното 666 буди чудни асоцијации, но нејсе... Па и со истите тие баснословни 20.666 евра, кои со додатоците достигнуваат и до 23-24.000 евра месечно, Јоханес Хан во вторничката вечер во Македонија едвај можеше да обезбеди и 10 евренти по човек од протестите на „За заедничка Македонија“. Процените за сите градови и за повеќе од 40 локации варираат од 200 до 250 илјади, само за Скопје процената оди од 100 до 120 илјади присутни. Сепак, тоа не го спречи Австриецот да се посрамоти „за сите пари“.

Истиот тој Австриец, чијашто матична партија даде и дава силна поддршка за ВМРО-ДПМНЕ, кој во времето на емигрантската криза си играше „отвори – затвори“ со сопартиецот Себастијан Курц (Хан како еврокомесар викаше отворете ја границата, Курц како МНР на Австрија затворете ја) сега крадешкум и молчешкум ја напушти Македонија.

Молкот е знак на вина или на одобрување, но Хан, реално, молчеше цел ден. Улогата на негови гласноговорници на „Твитер“ ја презедоа Гркот Киријакос и Германецот Михаил. Цел ден тие ги полнеа вестите на Соросовите медиуми, кои без срам и перде ги претставуваа како Хан. Хан рече ова, Хан рече тоа... А Гркот, настрана, одличен калибар човече беше, од тие на кои „персона нон грата“ им „стои“ како создадено за нив. Да, истиот тој Киријакос беше еден од видните

потписници на иницијативата до Барак Обама за ретерирање од признавањето на уставното име на Македонија. А ако ве чуди неговото присуство во приказкава, само нека ви текне на психо-мачкарскиот посредник Ванхауте....

Со таков, антимакедонски елемент на „Твитер“, Јоханес го почна денот во Македонија. Во меѓувреме, Германецот само еднаш коментираше, а на крај и го лиферуваше срамното соопштение на Хан и на тројката на ЕП Кукан, Вајгл и Флекенштајн.

И така Европејциве трипати оставија коментар на „Твитер“ и делеа ум. Најдобриот коментар, сепак, не беше нивниот. Ги закопа Билјана Ванковска. Во екот на нивното коментирање на „Твитер“ им пиша: „Слушам дека Европејциве пак ни пишале – да не се подгреваат меѓуетнички тензии. Е, арно им текна! А да напишаа пред два месеца по повод албанската платформа ќе речев дека се ангажираат сериозно во рано предупредување и превенција. Вака, повторно контрапродуктивно, оставаат простор секој да си толкува кој подгрева и зошто подгрева. И тие пак со чисти раце, а ние 'локалци' што си вадат очи затоа што се Балканци...“

НАГРАДНО ПРАШАЊЕ: АБЕ ЕВРОПЕЈЦИ, КАДЕ ПАК ИСКЕЗНА ПЛАТФОРМАТА?

И додека Европејците ни „триеја“ сол на глава и ни објаснуваа нивни правдини, едно прашање повторно остана неодговорено. Веќе два и пол месеца никој од нив не помисли дека е потребно, особено Хан, да ја осуди, отфрли или прокоментира тиранската платформа. Барем нешто да кажеа... И во нивните одговори, кои во име на Хан од Брисел ги дава неговата Маја Коцијанчич, тие постојано заобиколуваат ли заобиколуваат и ни збор не кажаа. Небаре, сега се загубија во преводот? Не, Вајгл е Словенец, тој би ја оправил работата,

макар на „геноцидниот“ српски јазик. А да се обложиме дека во Скопје при вторничките средби, макар стопати слушнале за таа платформа и околу неа. И покрај сè, таа си исчезна во „преводот“ на нивниот омаловажувачки коментар на „Твитер“ на заминување и во бедното соопштение, макар што беше точно 20 реда, повторно ниту збор за неа.

А устата им е полна со недоветни „препознавања на парламентарното мнозинство“, па „почитување на резултатите од изборите“, демократи, пржински договори и што ли не друго?! Па како тие не го „препознаа“ ниетот за федерализација кај барем четворица од петтемина соговорници? И сето тоа кога во исто време со нивните средби повеќе од десет проценти од државата беа на улица и им викаа силно и громогласно „не“ за истата таа тиранска перверзија. Во Скопје, каде што се собра повеќе од 100.000 народ, истите тие европски бирократи се правеа недоветни и ѝ натаму глумеа дека не чуле ништо за некаква си платформа што треба да ја разнебити државата каква што ја знаеме? Абе ајде, небаре не постои, ниту некогаш постоеа. Па Заев така рече, нели.

Во моментот, овие четворица каубојци од ЕУ (на кои, според бројката во основната плата на Хан од 20.666 евра, квалификацијата „јавачи на македонската Апокалипса“ одлично им „легна“) ми заличеа на една група Македонци, познати како Македончиња, толпа што „слепа при очи“ и глува при уши, без лубриканти ги проголта и сè уште желно ги консумира сите глупости на Заев и на компанијата. Арно ама, тоа што повеќе загрижува е што Европејците, за разлика од дел од Македончињата (дел се разбудија од зимскиот или Заевиот сон) знаат дека тиранското послание е вистина и што следува со и по него. Како и да е, фактите се поразителни. Тие велат дека 30 до 40 проценти од европратениците се на платниот список на Џорџ Сорос...

ХАН СЕ СРАМИ, СЕ ИСПЛАШИ ОД НАРОДОТ ИЛИ СЕ ПРЕЧЕШЕ ПОРАДИ ИВАНОВ?

Индикативно е што уште еден ден претходно целата новинарска фела знаеше дека Хан ќе даде изјава на крај, по средбата со Груевски. Се знаеше дури и времето, т.е. дека ќе биде во 21.30-22 часот. Арно ама, Хан го промени планот. А, реално, имаше и вишок време, кое со откажувањето на средбата му го обезбеди претседателот Иванов. На страна што Хан не го послуша Иванов и не го употреби тоа за да се сретне со народот и со лидерите на иницијативата „За заедничка Македонија“, народ што за да го „поздрави“ се собра во најголем број досега. Залудно, Австриецот не се „смилива“ и не најде некоја минута, иако поради Иванов веќе имаше „дупка“. А порано, истиот тој (кој, сепак, очигледно, не е истиот) немаше никаков проблем да се сретнува со соросидните НВО и „граѓански“ сектор, да поминува часови со нив и да ги гали и теши напатените, нафатирани чеда недоветни. Така се случи и чудо - Австриец да се потпре на Грк и на Германец. Денот му почна со Грк, а му заврши со Германец на „Твитер“. Ретко кој негов сонародник би се согласил на такво национално бламирање...

ШТО ГО ПРЕМИСЛИ ХАН И ЧУМУ НЕ ДАДЕ ИЗЈАВА?

Реалното прашање е што го премисли Хан толку наеднаш и чуму не даде изјава.

Првата опција е во наплив на искреност и на чесност, еврокомесарот да почувствувал силен срам од тоа што го прави и од тоа што му е наложено да го сработи, па така зацрвенет и не можејќи да ги погледне новинарите в очи (исто како Вајгл, Кукан и покрај противењето на бесрамникот Фленкенштајн) да му ја „здувне“ без поздрав и изјава. Тешко...

Втора опција би била „враќање“ на Иванов за неговата „непослушност“ и одбивање за средба со Хан и со тројцата емисари. Дали со овој чин на непочитување на медиуми-

те, а со тоа и на Македонија, Хан му врати на Иванов за ситуацијата до која го доведе. Тешко и ова, да беше така, токму Јоханес ќе поентираше со директно срочување пред јавноста за сите небулози и идиотщини, кои рамо до рамо коегзистираат во соопштението.

Третата и најверојатна опција за бегството од скопскиот „Шошенк“ е свесноста дека ниту Хан, ниту „тројката“ не можат да го одбранат неодоимливото и да ја потенцираат владата на кумот Заев и на тиранистите, контра потегот на Иванов, кој давањето мандат го услови со нејзино отфрлање. Вака, бегајќи од камерите, Хан и европратениците се спасија од резил. Така, преку Германецот Михаил си пуштија едно безобразно соопштение, кое никому не мора да му одговори на ништо. Велат, хартијата трпи сè, „Твитер“, очигледно, трпи уште повеќе. Ништо повеќе од обичен, толку европски препознатлив чин на кукавичлак. Истресете сè што можете на хартија, бегајте цела деценија како ѓавол од своите обврски и, секогаш, гледајте да го фатите првиот авион за Брисел.

Искрено, не знам кому повеќе му годи ситуацијава, На Грците, на Албанците или на бирократите на ЕУ. Знаете, првите години кога ни дадоа препорака се вадеа на името, се вцрвенуваа и се криеја до следниот извештај. Сега им е супер, последните две-три години името исчезна, имаме проблем со „демократијата“. Ние имаме проблем со Заев, Села, Касами, Ахмети, тие, пак, немаат проблем да нè „искараат“ и да одложат сè „евроинтегративно“ што никогаш не го ни планираше.

Па како тогаш да не ги сакаат, им завршија работа со недоветниот изговор, а ако ги „протуркаат“ на власт, повеќе од сигурно ќе им завршат работа и со тој првиот „проблем“ за името и со Грција. Единствен проблем во отелотворувањето на оваа „голема“ и неприродна љубов меѓу ЕУ и Македонија е еден многуброен, горд, истраен, инаетлив и пркосен фактор, на кој никако не можат да му го најдат крајот. Се вика народ... ■

БУГАРСКАТА ФОРМУЛА НА АЛБАНСКИОТ ПРЕМИЕР

Кои се вистинските причини на албанскиот премиер Еди Рама за инволвирање во внатрешните работи на Македонија со свикнување на лидерите на албанските партии од Македонија во неговиот кабинет под мапата на Голема Албанија? Зошто лидерот на албанските социјалисти, наследници на Енвер Хоџа, влезе во авантурата да стане сеалбански лидер иако знаеше дека за тоа ќе добие прекор од своите западни сојузници? Нешто што се случува интензивно, но во тајност иако западните лидери не сакаат јавно да го кажат тоа за да не се стекне впечаток дека со тоа ја поддржуваат ВМРО-ДПМНЕ во македонските политички битки. Причините не се ниту искрената грижа на Рама за Албанците во Македонија ниту, пак, братската социјалистичка поврзаност со лидерот на СДСМ кому му ги сервира албанските партии како владини партнери, туку лукративните политички причини кои му носат домашни поени и, пред сè, гласови. За планот на Еди Рама да добие општа популарност во неговата земја со „помошта за Албанците во Македонија“ знаат сите албански и македонски политички лидери. Но, за неговиот план со помош на таа популарност да ги добие следните избори во Албанија знаат само службите во неговата земја и луѓето инволвирани во една од најмасовните операции на албанските институции под контрола на Еди Рама

ИМА ЛИ ЗГОЛЕМЕНА ФРЕКВЕНЦИЈА НА ПАТНИЦИ КОН АЛБАНИЈА И КОН КОСОВО?

Со оглед на тоа што меѓу Македонија и Албанија нема голема вонредна комуникација, особено не надвор од летните месеци, лесно може да се утврди дали меѓу двете земји има зголемен сообраќај и премин на македонски граѓани на албанска територија (или преку Косово), со што ќе се види дали планот на Рама веќе е функционален. Добро информирани албански извори велат дека опремата на албанското Министерство за внатрешни работи кое, како и во Македонија, е надлежно за издавање пасоши и канцеларијата на претседателот на Република Албанија, Бујар Нишани, работат со полна пареа веќе подолго време. Досега, според непотврдени информации, се снимани најмалку 50 илјади лица кои што веќе добиле или треба да добијат пасоши на Албанија и во јуни да го дадат својот глас, за кого ако не за сеалбанскиот лидер Еди Рама.

ВО АЛБАНИЈА ИМА ЕДИНСТВО ЗА ИЗДАВАЊЕТО ПАСОШИ

Во спроведувањето на својот план Рама не треба да очекува никакви проблеми од својот најголем ривал - Демократската партија - затоа што токму таа во 2013 година го доне-

се законот со кој се олеснува издавањето албанско државјанство за Албанците во дијаспората. Иако претседателот Нишани е демократ, тој нема да прави проблеми затоа што тоа би било контрапродуктивно на идејата за сите Албанци со еден пасош што ја промовираше токму неговата партија. Дополнително, и демократите се надеваат дека со своите идеолошки партнери во регионот можат да добијат голем дел од новите гласови на изборите.

РАСТЕГЛИВИ КРИТЕРИУМИ ЗА ИЗДАВАЊЕ ПАСОШ

Како практично се изведува планот за издавање албански пасоши за Албанците во Косово или во Македонија? Според албанскиот закон за државјанство, освен со раѓање или со престој, албански пасош

може да добијат сите за кои ќе се утврди дека се од особен интерес за албанската држава на полето на науката, културата, политиката, економијата и спортот. За да може Нишани или комисијата формирана од него да даде зелено светло за новите пасоши, потребно е некоја институција, на пример, Министерството за култура, врз основа на дискреционо право на министерот или друг висок функционер да потврди дека одредено лице е заслужно за развојот на албанската култура и уметност. Со оглед на тоа што дефиницијата за развој на културата и на науката е прилично растеглива категорија, а притоа нема лимит колку вакви мислења можат да се предлагаат на годишно ниво, како и во сите други балкански држави, Нишани нема никаков проблем да потпишува укази за доделување албански државјанства.

АЛБАНИЈА НЕ ОБЈАВУВА КОМУ ДАВА ПАСОШИ

Според албанските закони, сите овие укази мора да бидат објавени јавно, односно на страни-

цата на претседателот Бујар Нишани и навистина таму можат да се најдат дел од указите. Тоа што го прави планот на Рама изводлив, а притоа да не се привлече гневот на меѓународната заедница, која со ова ќе добие сигнал дека се работи за поттикнување на идејата за Голема Албанија, е необјавувањето на сите доделени државјанства. Па, така на веб-страницата на Нишани никогаш не беше објавено доделувањето државјанство на шесте лидери на движењето „Самоопределување“ од Косово, кои добија албански пасоши затоа што се од посебен „национален интерес“ за албанската држава. Овој пример покажува дека албанските власти објавуваат само дел од луѓето што добиле пасоши на оваа држава и дека е можно десетици илјади луѓе да добијат пасоши и да станат гласачи на албанските избори, а за тоа да знаат само десетина луѓе во соседна Албанија. Се разбира, Албанија во овој случај делумно ги користи искуствата, пред сè, на Бугарија, која агресивно издава пасоши за граѓани на Македонија, Србија, но и на Албанија.

Пишува | Горан Момирски

Следните редовни парламентарни избори во Албанија треба да се случат на 18 јуни оваа година доколку владата на Еди Рама не поднесе оставка или не закаже предвремени избори поради протестите на опозицијата. Според рејтинзите, засега Социјалистичката партија на Рама, односно коалицијата што ја предводи поранешниот градоначалник на Тирана, не може да обезбеди чиста победа за да формира влада во јуни. Причината е зголемениот рејтинг на Демократската партија на Љуљим Баша, но и лидерот на Социјалистичкото движење на Илир Мета, кој, иако сега е во владината коалиција, испраќа сигнали дека би можел да ја промени страната ако добие соодветни бенефиции од демократите.

Единствен начин за Еди Рама да ја обезбеди победата во јуни е да ангажира меѓу 50 и 100 илјади луѓе од албанската дијаспора, кои би гласале за него на изборите во Албанија. Искуството со албанските гласачи во Кичево, кои пред четири го-

дини му ја донесоа победата на ДУИ, му дава надеж на Рама дека тој модел може да биде искористен и на парламентарните избори во Албанија. Со подготовката на тиранската платформа и ангажманот во Македонија, Рама веќе направи огромен чекор во правец на обезбедување на потребните гласови.

Следен чекор е доделување државјанство на голем број Албанци од Македонија и од Косово кои би го дале својот глас за Рама (иако познавачите тврдат дека овој процес е во тек интензивно последните десетина месеци). Во спроведувањето на оваа операција Рама веќе има добиено поддршка од своите идеолошки партнери во регионот, а до јуни има доволно време за сите што добиле или од сега ќе добијат албански пасоши да бидат запишани во гласачкиот список, односно да добијат право на глас, што не е проблем затоа што тие со добивањето на државјанството ќе ги имаат сите права како и останатите албански граѓани.

ТАУЛАНТ СЕФЕРИ СУЛЕЈМАНОВ

Најсвеж пример како функционира издавањето албански пасоши за Албанците во Македонија е случајот со младиот талентиран фудбалер Таулант Сулејманов, кој е роден во Куманово и нема никаква врска со Албанија, но во иднина ќе игра за Албанија место за македонската репрезентација. Како посебен национален интерес за Албанија, Таулант, кој сега го носи името Сефери, по кратка постапка добива албански пасош и веднаш ќе може да игра за репрезентацијата на Албанија до 21 година. Се разбира, случајот со фудбалерот Сефери, кој смета дека нема да ги оствари своите амбиции во македонскиот тим до 21 година иако тој ќе игра на Европското првенство во Полска во јуни, е сосема различен од десетците илјади македонски Албанци што би гласале на албанските избори.

Додека за спортистите или за уметниците е логично и разбирливо да побараат и да добијат пасош на друга држава, сосема друга е приказната со доделувањето пасоши на туѓи граѓани поради политички причини. Со тоа само ќе се засилат конспиративните теории што ги слушаме со години, а според кои власта во Македонија се избира со косовски граѓани што имаат македонски пасоши и дека на Косово владата ја избираат истите луѓе што претходно ги избрале македонските градоначалници или пратеници.

СТУДИЈА: КОНФИГУРАЦИЈА НА АЛБАНСКОТО ДРЖАВЈАНСТВО НА БАЛКАНОТ

„И покрај фактот што албанската држава е обиколена со повеќе од два милиона етнички Албанци во соседните држави Косово, Македонија, Црна Гора, Србија и Грција, режимот на издавање државјанство историски беше базиран на принципот на територија и престој, а не на етничка припадност, што е позитивно прифатено од меѓународната заедница, а дочекано со разочарување од Албанците што не живеат во Албанија“, пишува во анализата на младиот косовски доктор по политички науки од универзитетот во Единбург, Гзим Красниќи, кој дава најдобра слика за пристапот на албанската влада и на косовските институции кон можноста Албанците од регионот да имаат едно заедничко државјанство.

Сепак, како што забележува и Красниќи, овој тренд, со кој Албанија не е расположена да дава поголем број државјанства, завршува пред четири години кога и покрај стравот дека масовни државјанства за Косовците или за Македонците ќе ги засилат силите што сакаат формирање Голема Албанија, официјална Тирана ја почнува практиката на доделување државјанства што најтемелно ја спроведува Бугарија во Македонија и во Албанија, а на почетокот на векот и Македонија за своите сонародници во Албанија и на Косово.

„Законот за државјанство на Република Албанија од 1998 година дозволува двојно државјанство и содржи етноцентристички формулации и одредби (иако албанската држава повремено ги проширува некои од граѓанските права поврзани со образованието на своите сонародници во регионот). Сепак, со одлуката донесена во 2013 година албанската влада ги следи своите соседи при доделувањето државјанства за своите сонародници по етнички принцип и на албанската дијаспора. И покрај поразот на изборите во јуни 2013 година, владата во заминување на Сали Бериша на 3 јули го донесе декретот 554 во врска со Процедурите за признавање аквизиција на албанско државјанство од лица со албанско потекло, исклучувајќи ги граѓаните на Република Косово. Доколку ова владина одлука се примени, повеќе од еден милион Албанци во регионот (со исклучок на Косово) и во дијаспората ќе може да добијат албанско државјанство. И покрај тоа што одлуката е во сила, владата на социјалистите јасно даде до знаење дека нема намера да ја примени инсистирајќи дека прашањето на државјанство е регулирано со законот од 1998 година“, пишува Красниќи во својот труд објавен во јануари. И покрај тоа што вербално владата на Еди Рама тврдеше дека нема намера да го користи овој декрет, тој никогаш не го поништи иако за тоа нема никаква формална пречка ниту има потреба за ова прашање да одлучува албанскиот парламент. ■

СВЕСТА НА МАКЕДОНСКИОТ НАРОД НЕ ЗАВИСИ ОД АКАДЕМСКИТЕ СИДОВИ

Истите тие академици им служат на повеќе „богови“, на глобалните, материјалистичките, макијавелистичките, информатичко-технолошките санкции против слободата и мирот, човековите права и правдата, додека хипокритички дејствува само во нивно име, вели Кукубајска

Разговараа | Ненад Мирчевски

Македонија, и низ вековите без МАНУ, и со МАНУ денес - ќе го преживее неговото соучесништво во антимакедонските агенди. Колективната и индивидуалната свест на просветлениот македонски народ не зависат (само) од академските сидови, особено ако тие немаат мостови кон народот и се сопствена антитеза, вели универзитетската професорка во пензија Марија Емилија Кукубајска во интервју за „Република“ по повод десетгодиш-

ната од формирањето на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Кукубајска е една од основачите на институцијата во која работи во периодот од 2007 до 2016 година како раководителка и основач на центарот за странски јазици, професорка на катедрата за англиски јазик и литература и составувач на предметните програми за англо-американска литература, култура и цивилизација. Таа е членка на повеќе меѓународни академии, со години живеела и работела

во САД каде што раководела повеќе образовни институции, а како писателка и поетеса зад себе има повеќе од 200 научно-стручни и културолошки истражувања. Кукубајска смета дека научната јавност во Македонија недоволно јавно ги брани националното име и идентитет на Македонија, а академската левица ја гледа како предводник и на професорските пленуми и како пропагатор на нетрпеливост против „другоста“ ако таа не е „лева“ како нив.

■ **Вие сте членка на повеќе меѓународни академии, со години имате живеено и работено во САД каде што сте раководеле повеќе образовни институции, а како писателка и поетеса зад себе имате повеќе од 200 научно-стручни и културолошки истражувања. Колкава е одговорноста на институциите и на научно-образовните работници во една држава во насока на развој и на одржување на националната свест кај граѓаните, пред сè кај младите?**

КУКУБАЈСКА: Одговорноста е огромна и со трајни последици: образовни, професионални, идејни, културолошки. На пример, програмата Еразмус има мисија идеолошки да формира лојални застапници на глобализмот и на ЕУ, со нов лексикон и правила на радикализмот на западната левицата. И Фондацијата „Фулбрајт“ е идеолошки заснована, ја менува својата мисија: за разлика од 1975 година, кога на приемниот испит за Фулбрајтова стипендија преферираа да не бидам комунист, иако доаѓав од социјалистичка земја водена од Сојузот на комунисти, денес „Фулбрајт“ инсистира стипендистите од САД и за САД да бидат првенствено левичари.

Денес западните кампуси имаат дополнително радикализирани идеолошки цели на меѓународен план: да ги индоктринираат студентите од останатите светски „заедници“ со латентно субверзивни или со манифестно директни методи и светоглед. На западот, пред сè, сега сè е идеологија, политика и бизнис, додека официјалната политика на глобалниот светски поредок го убедува младиот интелект дека не смее да постои национална свест – за да не стане националист (?) или дека постоењето граници меѓу државите е надминато бидејќи сите култури треба да имаат генерички, заеднички јазик, а сите жители на планетата да се граѓани на светот во, наводно, „отворено општество“. Во тие утописко-дистописки хипотези за нова распределба на власта, образованието и науката регрутираат доброволни заробеници на тоталитарната хипноза и на хистеријата на нетолерантност кон национална, патриотска (татковинска) свест. Тоа се случуваше минатиот век на американските и

на европските либерални кампуси со секуларно образование, тоа води до очигледни деструктивни општествени процеси и дегенеративни карактеристики на индивидуата.

■ **Зошто голем дел од македонскиот народ сè уште не може да ја препознае опасноста по опстанокот на државата? Не му е важно, премногу е прост/необразован (како што редовно го нарекуваат Соросовите платеници и левичарите) за да ги прочита нечесните намери на меѓународната политичка сцена или, пак, е заблуден од силната антимакедонска пропаганда, која во континуитет е присутна на овие простори повеќе од еден и пол век?**

КУКУБАЈСКА: Зар не е тоа катастрофален парадокс! Мојот сакан македонски народ да е поделен до братоубиствена нетолеранција и слепило, кое како да трае уште од ослепувачката политика на Василие II против другиот македонски цар, Самуил, или на комунистите против некомунистите. Тој дел од македонскиот народ што не го препознава мечот што му висе над главата е, пред сè, дел од масата индоктринирана од комунизмот, сега морфирана во уште посилен новолевичарски суштества преполни омраза. Друг дел од таа „лева“ маса што е потпишана да ги поништува историските права на Македонија е, всушност, нарцисоидната, самопрогласена „елита“, која им ги вади очите и душите на своите сограѓани преку медиумската и преку законодавната, судската и извршната власт, и сега преку воинституционалната власт на невладините организации. Таа отуѓена левичарска маса и нејзината елита се десензитивизирани до степен на безмилосно, бескомпромисно непријателство кон сопствениот народ за да се докажат пред западните работодавци дека се лојален следбеник на глобалните антимакедонски деконструкции на Македонија и дека ги задоволуваат своите криминални апетити. Тоа е тој ист синдром на анегдотски корумпираното, сервилно и предавничко македонско ткиво, кое им служело и на грчките фанариоти и на бугарската егзархија и на големосрпската хегемонија и на албанско-националистичкото

профитерство од слугување на западните сили.

Некогашните западни филозофи атеисти, секуларисти, интернационал-социјалисти (комунисти) или национал-социјалисти (фашисти), сега се глобалисти што и меѓу македонскиот народ овие 25 години се трансформираат низ неокомунистичките процеси. За глобалистите светот е сечија и ничија, освен нивна територија. Нивните официјални центри на влијанија и на распределби на моќ што ги следат вообичаените текови се предавани и продавани и како неминовни промени и процеси, кои љубовта кон татковината, фамилијата и Бог, ја убиваат со едно маркирање - дека таквата љубов е атавизам, рудимент, некурентна вредност, која треба да стане надминат однос кон државата, нацијата, семејните вредности, верата.

■ **Голем дел од научната јавност, пред сè тука мислам на академиците од МАНУ, многу пасивно ги следат политичките случувања во државата, особено во врска со нападите врз идентитетските белези на македонскиот народ. На што се должи ваквиот однос? Дали тоа може да се толкува како еден вид соучесништво во обидот за бришење на идентитетот на Македонија од страна на домашните предавници и странски фактори?**

КУКУБАЈСКА: Зар тие што со децении се подготвуваа за оваа гозба врз поделените остатоци од Македонија, зар тие што смислено, со децении пишуваа, политизираа, предаваа на универзитети постмодернизам и поништување на историјата, религијата, традиционалната етика, зар тие исти

заговорници против десницата на овој свет – да се откажат од својата левичарска цел: уништување на, според нив – стариот свет?! Зад нивната пасивност мислам дека се прикрива нивната мината и тековна актива детерминирана да им ја испорача Македонија на немакедонците како блудната Саломе, која на царот му ја испорачала на чинија главата на праведниот Јован. „Пасивноста“ на МАНУ, според многумина македонски и странски академски и други умови, значи прикривање на активното и долгорочно соучесништво во глобалното бришење на границите. Но Македонија, и низ вековите без МАНУ, и со МАНУ денес - ќе го преживее неговото соучесништво во антимакедонските агенди. Колективната и индивидуалната свест на просветлениот македонски народ не зависи (само) од академските сидови, особено ако тие немаат мостови кон народот и се сопствена антитеза.

■ **Дел од академиците одат до таму што држат политички говори во кои користат исти фрази и реченици како политичарите. Дали научната јавност е на ниво да одговори на предизвикот со кој се соочува Македонија денес?**

КУКУБАЈСКА: Идеологија, идеологија, сè е идеологија и нејзина политичка, индоктринирана суета! Не мислам дека научната јавност се научи да биде јавна во одбрана на националното име и иденти-

тет на Македонија бидејќи и во Македонија левицата и нејзината наднационална интернационала ги брани агендите на другоста, а ги жртвува потребите на народ, на Македонците, на нивната татковина и држава. Академската левица е предводник и на професорските пленуми и е пропагатор на нетрпеливост против „другоста“ ако таа не е „лева“ како нив. Кредото на левичарската, во суштина, комунистичка идеологија, е дека е предодредена засекогаш да владее и манипулира со умот и со објективноста, да „дели памет“, да дели материјални ресурси меѓу себе, да го распродаваат патриотизмот сè до негово исчезнување.

Истите тие академици им служат на повеќе „богови“, на глобалните, материјалистичките, макијавелистичките, информатичко-технолошките санкции против слободата и мирот, човековите права и правдата, додека хипокритично дејствува само во нивно име. Тоа им е јасно на повеќето академски и неакадемски успешни критичари на левичарската академија во светот. Како може одредена академска јавност да ги брани државата и народот на Македонија ако нејзината цел е испорачување на главите на Македонците на чинија, за апетитите на светските политичко-финансиски и милитаристички владетели и нивните домашни, а неоргански, антигенски полтрони.

■ **Универзитетот „Гоце Делчев“ од Штип неделава одбележува јубилеј, 10 години од формирањето. Сметате ли дека оваа образовна институција го оправда своето постоење?**

КУКУБАЈСКА: Секако. Основањето на УГД е резултат на долгорочни реални компаративни процени за растечките потреби од ваква високообразовна државна установа во југоисточна Македонија. Мобилноста на знаењето во 21 век природно наметна создавање на оваа високообразовна установа во тој дел од Македонија, како што за едукацијата во некоја недалека иднина ќе биде соодветно студентите и да не патуваат кон други дестинации туку кибернетски да следат настава, или истражување, или, како што, наспроти тоа, во 1636 година „Харвард“, на источниот брег на САД, или во 1861 година - Универзитетот во Вашингтон, Сиетл, барале младите интелектуалци да се физички мобилни кон територијални простори. Секоја оправданост е своевремена. Дел од УКИМ сметаше дека постоењето на УГД нема да е оправдано, но УГД докажа дека неговата улога во профилирање и развој на студенти и на наставен кадар беше фасцинантна во овие 10 години. УГД ја претставуваше Македонија на сите континенти и остваруваше значајна размена на современи знаења и оригинални способности на своите студенти и наставниот кадар: од музички настапи на етнокореологијата и џезот, до медицински и физиотерапевтски усовршувања, рударски, земјоделски, информатичко-технолошки научно-стручни и апликативни истражувања или туристичка практика, македонското образование, наука, култура и уметност остваруваа вонредно динамична меѓународна интеруниверзитетска соработка. За 10 години УГД разви 12 факултети и три академии, кои профилираа идни кадри меѓу студентите и наставниците, екипирани со софистицирано знаење и негова прагматична конкурентност и применливост, неопходни за Македонија како современа држава што е кандидатка за членка на ЕУ и на НАТО. ■

СУПЕРМЕН

Пишува | Џо Сџанковски

Супермен е јунак што ги симболизира американскиот капиталистички либерализам и империјализам. Што се однесува до неговите политички преференции, тој повеќе личи на републиканец според конзервативниот карактер, кој често го манифестира по низа општествени и морални прашања, но, од друга страна, како и секој популарен херој, тој покажува солидарност со угнетените и понижените, што го поместува кон лево од центарот и со тоа го поистоветува со демократите. Кон тоа, неговото потекло е од сосема друга планета, поточно од Криптон, што му дава аура на емигрант, но за разлика од мизерните, уплашени и беспомошни доселеници, кои со милиони се излеаа во ветената земја – САД, овој дојденец е моќен и супериорен во секој поглед во однос на граѓаните на Метрополис – градот во кој тој работи како спасител од заканувачките ситуации, а кој е очигледно аналогична на Њујорк Сити.

Супермен е идејно преземен од „натчовекот“ на Фридрих Ниче, кој беше еден од филозофите што станаа инспирација на идеолозите на националсоцијализмот во Германија. Со тоа, и концептот на „Übermensch“ на Ниче

се трансформира низ машинеријата на нацистичката пропаганда во еден вид суперјунак, идеален херој, парадигматичен за доброволците во СС (Schutzstaffel).

Од друга страна, „натчовекот“ е потомок на полубоговите или боговите од древните евроазиски култури. Тор, синот Одинов (врховното божество во германскиот пантеон) е, всушност, прототип за вака вообличениот херојски мит или, пак, Еракле во древните балкански јуначки култови.

Во средновековието се изнедри митот за Крале Марко, кој подобно на Супермен, можеше да демонстрира неверојатни перформанси за човечко суштество.

Ликови со суперможности, пласирани во херојски потфати за спас на личности и на материјални добра, никнуваат во сите култури, а нивното множење се одвива пропорционално со развитокот на популарните уметности и култура.

Хероите како Брус Ли, Спајдермен, Бетмен, Чак Норис или Фантом, се суштества што опстојуваат во зоната што се наоѓа во граничните простори меѓу реалноста и фантазијата. Премногу реални за да бидат

заробени во светот на фантазијата и премногу нестварни за да бидат реални, овие ликови се постојано во можност да се појават на сцената и да ги средат работите така како што треба да бидат средени во контекстот на општоприфатениот морал и универзалниот бонтон. Всушност, така тоа дејствува во контекстот на нашето пладнување, но кога, навистина, нештата ќе тргнат наопаку, а ние сме заглавени во проблеми до гуша, нив воопшто ги нема.

Истото тоа се случува и со таканаречената „меѓународна“ заедница. Таа бандитска дружина, строго профитерски ориентирана и добро замаскирана со хуманистички образец, ќе наметне авторитет на моќник и на сезнајко и ќе фати да ви го компликува животот. Животот во општеството и во државата.

А кога ќе потонете во сите тие злонамерни глупости на „меѓународната“, неа никаде ја нема. Тогаш сите тие мршојадци ве опсервираат од сигурна далечина и фаќаат сеир. Величествени чувства на полубогови и на суперхерои им доаѓаат додека ве гледаат како се мачите во сопствениот жив песок.

Ако исчезнете, за нив е во ред. Уште еден проблем помалку. Ако преживеете и станете посилни (според таа на Ниче – „тоа што нема да ме убие ќе ме направи посилен“) ќе ве подготват за нова измама за уште едно молзење на вашите потенцијали. Со тоа ќе ви понудат и сено или зоб за да не помислите дека има такво нешто како бесплатен ручек.

Такви се законите на трговијата уште од древните дни.

Но понекогаш вреди човек да се освести и да им рече – не, на сите овие неми трговци со души. Да се извлече од калта на сопствената малодушност и

да ја испроба другата страна на реалноста, во која никогаш не бил, а за која размислувал да ја посети по секоја ужасна измама и пропаст, која така, како од раков, му ја приредувале „пријателите“ од „меѓународната“.

- Сега го гледаш – сега не го гледаш! – токму така постапуваат овие измамници кога се работи за некој значаен договор, кој никако не требало да се прекрши според нивните сугестии, договор од кој зависи мирот и стабилноста во државата, па и во регионот, што посебно затоа во нивните беспоговорни интереси.

Тие, наводно, ќе ве замолат фино, а вие најљубезно ќе го задоволите нивното барање. Каде тие со око, вие со скок, како најдобро издресирани пудлици.

А, потоа, ве фрлаат на депонија, патем, правејќи шеги на ваша сметка од типот колку сте глупави и прости.

Ете, така, ние коегзистираме со тие неколку манаџери и педофили што ги викаме – „меѓународната“.

Крајно време е да го отфрлиме нивниот авторитет. Тие не се никакви надлуѓе или супермени, туку обични мизерни крадци и измамници со глумчешко достоинство и плашливо него.

Ете ви ги вашите силни господари, тие хистерични мајмуни, кои без својата лажна претстава се никој и ништо, тигри од хартија и плашила од слама.

Нивните илузии за влијание и моќ за нас се колку карикатурални, толку и смешни. Ако претераат, ќе ги изметеме со метла како здодевни гадинки. Македонските граѓани решија да си ја земат судбината во свои раце. Нивната сила е неспорна, нивните барања се правични и затоа ќе победат во оваа битка над битките. ■

НОВИ ПАТИШТА ЗА НОВО ПОДОБРО УТРЕ

Изградбата на автопатиштата, експресните, регионалните и локалните патишта повлекува сериозен ангажман на домашната градежна оператива. Ова ќе му даде дополнителен импулс на градежниот сектор, ќе придонесе кон поголем пораст на БДП, ќе се отворат нови работни места, ќе се подобри поврзаноста на Македонија

Пишува | Александрија Сџековска

Македонија инфраструктурно се обновува на големо. Се градат и обновуваат патишта насекаде низ државата, што гарантира побрз проток на возила и на луѓе. Тоа ќе значи помали транспортни трошоци за фирмите, но и поевтино патување за граѓаните. Во крајна линија, тоа долгорочно ќе влијае врз подобрување на крвотокот на вкупната македонска економија, но и на стандардот на населението. Имено, изградбата на автопатиштата, експресните, регионалните и локалните патишта повлекува сериозен ангажман на домашната градежна оператива. Ова ќе му даде дополнителен

импулс на градежниот сектор, ќе придонесе кон поголем пораст на БДП, ќе се отворат нови работни места, ќе се подобри поврзаноста на Македонија.

■ **Инфраструктурата секогаш е клучна за економски напредок бидејќи го олеснува и забрзува превозот на луѓето и на стоката. Освен тоа, таа овозможува ангажирање на голем број работници за изградба од страна на градежните фирми и нивите подизведувачи. Тоа значи вработување за илјадници луѓе и егзистенција за нивните семејства. Сè на сè, инфраструктурната обнова носи придобивки за сите и**

треба да се продолжи со овој процес. Добро е што засега политичката криза не ги запре градежните дејства, но нејзиното продолжување може да го земе својот данок во одложување на идните инвестициски планови. Токму затоа клучно е надминување на политичката криза и ударничко работење на обнова на патиштата – едногласни се градежниците.

Низ цела Македонија веќе неколку години наназад се гради, а периодов почнува изградбата на повеќе експресни патишта со по четири ленти.

Прва на листата е делницата Штип – Кочани. Изведбата почнува месецов. Патот ќе има четири коловозни ленти, една за безбедно и три за брзо возење. Предвидената брзина е 100 километри на час, предвидени се клучки за сите населени места од овој регион.

Во следниот месец ќе почне да се гради и Ранковце – Крива Паланка, а од средината на годинава стартуваат и градежните работи на делницата Штип – Радовиш.

Експресниот пат „23 октомври“ што ќе ги поврзува Штип и Радовиш претставува делница од исклучителна важност за развојот на Источна Македонија. Патот е во должина од 38 километри, а вредноста му се проценува на 64 милиони евра. Малку поскапа е делницата од Ранковце до Крива Паланка, но не е од помало значење. Има и план, делницата од Крива Паланка до Деве Баир да се прошири на ниво на автопат.

■ **Веќе е во тек изградбата на првата фаза од експресниот пат од Градско до Прилеп, годинава ќе се почне и со втората фаза од Градско до Дреново, а за третата фаза од Тројанци до Прилеп ќе распишеме тендер за градба. Ќе распишеме и тендер за проектирање за изградба на експресниот пат од Битола до граничниот премин „Мецитлија“ – најави министерот за транспорт и врски, Владо Мисајловски.**

Вкупната должина на трите нови експресни патишта (Штип – Кочани, Штип – Радовиш и Ранковце – Крива Паланка) е повеќе од 100 ки-

лометри, инвестицијата тежи 250 милиони евра.

■ **Тоа е огромна инвестиција, која ќе има долгорочни ефекти и за економијата и за граѓаните – вели лидерот на ВМРО-ДПМНЕ, Никола Груевски.**

За годинава е планирано да се градат или реконструираат повеќе од 200 километри автопатска мрежа.

■ **Во тек е изградбата на новиот автопат Демир Капија – Смоквица што ќе го завршме оваа година. Автопати-те од Миладиновци до Штип и од Кичево до Охрид очекуваме да се завршат во 2018 година. Во тек е реконструкцијата на автопатиштата од Смоквица до Гевгелија и од Куманово до Миладиновци и тие треба да бидат завршени оваа година. Делницата од Неготино до Демир Капија почна да се реконструира минатата година, а ќе биде готова во 2018 година. Оваа година ќе почнеме и со реконструкција на автопатот од Велес до Градско во должина од 20 километри и од Скопје до Куманово во должина од 22 километри, инвестиција од речиси 7,8 милиони евра преку програмата на ИПА. Во тек на проектирање се два нови автопатишта од Гостивар до Кичево и од Скопје до Блаци – вели Мисајловски.**

Автопатот кон Охрид е во должина од 57 километри и е со вредност од 374 милиони евра. Вториот од Миладиновци до Штип е со должина од 47 километри, вреден 206 милиони евра.

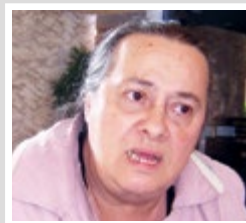
Освен трите наведени автопатишта, ќе се градат уште три нови.

Првиот е Гостивар – Кичево во должина од 42 километра. Проценетата вредност на проектот изнесува 350 милиони евра, а се планира делницата да биде готова до 2020 година.

Вториот автопат е од Скопје до Блаци во должина од 13 километри. Овој автопат е со проценета вредност од 70 милиони евра и се очекува да биде завршен до 2020 година. Третиот автопат е на потегот Требеништа – Струга во должина од 8,5 километри. Неговата проценета вредност е 45 милиони евра и ќе се финансира со пари од ЕБОР.

Во делот на регионалната мрежа е предвидено да се почне со изградба и реконструкција на вкупно 37 патишта, инвестиција од преку 55 милиони евра. За одржување на патната инфраструктура за годинава се планирани милијарда и шеесет милиони денари преку програмите на ЈП за државни патишта и на ЈП „Македонија пат“. ■

Рекоа, не порекоа

**МИРКА
ВЕЛИНОВСКА**

И еве нè денес пак сме им загатка со илјада непознати на „западњациве“.

Па, да. Оти кај може на

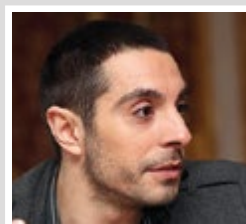
збирштина дегенерици со загубени човечки својства да им е јасна црвено-жолта Македонија, која во мир, спокојно, а самоуверено и решително, со недвосмислени пораки во звукот на тапаните, со денови ги шпарта улиците. Пак не можат да се дочудат како на олкава маса луѓе нема тензии, нема омраза, нема провокации или испади. Зошто не им успева да ја испровоцираат? Пак ли небото ги штити Македонците? Па, ајде што се чудат, туку почнаа да се плашат! Ги фаќа нервоза.

**БРАНИСЛАВ
САРКАЊАЦ**

Сè поочигледно се манифестира фрустрацијата на мнозинството. Тука не мислам само на Маке-

донците, туку и на Турците, Власите, Ромите, Србите и сите други што живеат во Македонија. Чувството на загрозеност е работа за која мора сериозно да се води сметка, а не само да се нафрлаат членови од закони или да се наведуваат преседани од политичката практика. Нема потреба да се нагласува дека тоа чувство што особено последниве недели го делат стотици илјади во Македонија, еднакво, не е кодифицирано ниту во еден закон.

**ВАСИЛ
ЗАФИРЧЕВ**

Ако меѓународната заедница им мисли барем најмалку добро на овој народ и оваа земја, нај-

малку што може да направи е јасно и недвосмислено да ја отфрли албанската платформа која ги загрозува државните и националните интереси. Во спротивно, лажен ќе биде космополитизмот на кој почива европската демократија, лажни ќе бидат демократските права и слободи на кои се повикуваат и исто толку лажен ќе биде граѓанскиот концепт на општество кој го застапуваат.

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Јоханес Хан

МЕРАКЛИЈА НА „ТВИТЕР“ СО СВИТКАНА ОПАШКА

Роген на:

2 декември 1957 година
во Виена

Образование:

Универзитет во Виена

Партија:

Австриска народна партија

Еврокомесарот за соседска политика, кој ја извршува таа функција од 2014 година, докторирал на виенскиот универзитет во 1987 година. Првото работно искуство му било во менаџерскиот свет, извршувал раководни функции во национални организации, а од 1997 година до 2003 година бил член на надзорниот одбор на моќната компанија „Новоматик“, која е во бизнисот со казина, но и во технолошката гранка на производство на софтвер за казина.

Во политиката е активен уште од младоста. Од 2007 година до 2010 година бил министер за наука, а бил и министер за правда. Потоа станува фактор во меѓународната политика. Од 2010 година до 2014 година е комесар за регионалната политика, а од 2014 година е назначен за комесар за соседска политика.

Истата година кога е назначен за еврокомесар за соседска политика, оваа компанија го купува македонското кази-

но „Фламинго“. Некои од медиумите одеа уште подалеку, тврдејќи дека Хан, всушност, бил сопственик во сенка на „Новоматик“, други, пак, говорела за поседување акции на Хан во ова казино, како и за поврзаност со казината и обложувалниците „Сенатор“ и „Астра“.

Дали е оваа информација клучна во овој текст или е вишок, секако ќе покаже времето, а тоа што е повеќе од потребно е да се истакне неговото очигледно присуство на македонската политичка сцена.

Насмеан, расположен, со видлив оптимизам, човек што доаѓа да си замине со завршена работа. Таков впечаток остава секоја негова фотографија направена на оваа земја македонска. До последниов албум „Скопје, 21 март 2017 година“. Насмевката му ја скисели пораката од претседателот на Република Македонија, Ѓорге Иванов, „Не чекај ме, не доаѓам“. Не се навикнати овие комесари, европатеници, емисари или поштари што доаѓаат од белосветската Европа да најдат на тврд орев. Се охрабрил некој си Ѓорге да не го прими великиот емисар европски.

Епа комесаре, се охрабрил. Тој некој си Ѓорге е претседател на Република Македонија, а

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

таа некоја си Македонија има народ со високо крената глава и со исправена „кичма“. Му порача претседателот на Македонија – сретни се со народот, а тој кришум во „мерцедесот“ и на задна врата.

Времето беше фактор, па претседателот му создаде време, но ни за тоа време комесарот не најде време. Нејсе. Народот е тука, а Хан, сигурно, повторно ќе дојде. И нека доаѓа – народ има за да го пречека. Добредојдени се гостите во нашата кука, а кука како кука – редот го кажуваат домаќините, му порачаа 250.000 гостопримливи Македонци на Јоханес од Австрија. Но не се навикнати овие белосветски емисари да слушаат, туку доаѓаат да спроведуваат, навредуваат и да наредуваат. Ајде, комесаре, нареди му на народот да се самоуништи!

Пред почетокот на средбите со политичките претставници мералклијата на „Твитер“ напиша: „Почнаа разговорите. Итно е потребна нова влада за да спроведе реформи. Нема време за губење! Европскиот пат е отворен за Скопје по последниот Совет на ЕУ, но часовникот отчукува. Потребно е лидерство, место тактизирање. Економијата страда“.

По завршувањето на средбите со лидерите на политичките партии еврокомесарот Јоханес Хан и европатениците Едвард Куќан, Кнут Флекенштајн и Иво Вајгл оставија писмено соопштение во кое ги презентираат ставовите на ЕУ по оваа посета на Скопје, место да одржат прес-конференција, како што беше закажано. Во писменото соопштение тие го повторуваат ставот на ЕУ дека сите лидери во земјата, вклучително и претседателот, мора да ги почитуваат резултатите од последните избори. Иако не покажаа почит кон граѓаните на Република Македонија што побараа средба со комесарот и со европатениците, „во интересот на граѓаните и на државата“ очекуваат сите политички лидери и институции да

дозволат демократските процеси непрекинато да течат. Тие го повикаа уште еднаш претседателот да постапи против своите убедувања дека со тиранската платформа се нарушува суверенитетот на Македонија и да го подели мандатот на партии што не се оградило од платформата создадена во туѓа држава, во кабинетот на премиер на друга држава.

„Повикуваме на брзо формирање нова влада, која ќе ги спроведе реформите. Од партиите и од новата влада се очекува да продолжат со спроведување на сите делови од Договорот од Пржино. Особено ги повикуваме сите да се воздржат од акции и изјави што би можеле да ги разгорат меѓуетничките тензии и да ги поткопаат добрите меѓусоседски односи. Никој не смее да си игра со оган. Слободата на здружување и слободата на изразување се фундаментални права во демократските општества, но тие доаѓаат и со обврски“. Комесарот Хан и европатениците ја осудија, како што велат, „негативната реторика насочена кон меѓународната заедница и организациите од цивилното општество“ како контрапродуктивна, која ја поткопува позицијата на земјата на меѓународен план и на лицата што користат таква реторика.

„За крај, во следните неколку дена сакаме да видиме сериозно и одговорно државничко однесување на соодветните институции и да се овозможи брзо формирање нова и цврста коалиција. Тоа е единствениот начин за враќање на патот кон ЕУ – кој граѓаните го сакаат и заслужуваат“, се вели во заедничкото соопштение на еврокомесарот Јоханес Хан и на европатениците Едвард Куќан, Кнут Флекенштајн и Иво Вајгл.

Државничко однесување виде и допрва ќе гледа, а жешкиот оган што го пече е во неговите раце, не во нашите. И ние истото му го порачуваме, кој со си игра оган, ќе се изгори. ■ (РР.)

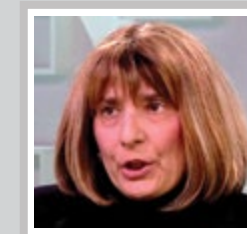
Рекоа, не порекоа

**ЉУБОМИР
ЦУЦУЛОВСКИ**

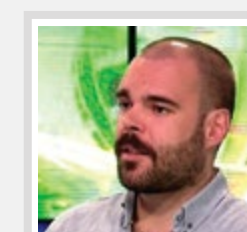
Прифаќањето на платформата скоро извесно води кон распад на Република Македонија по етничка, меѓутоа и по религиозна линија. Тоа значи либанизација на Македонија. Либанизацијата на Македонија ќе значи војна, во која ќе страдаат и едните, и другите, и третите... Едноставно, ќе страдаат сите граѓани, без разлика на нивната етничка, религиозна или идеолошка припадност. Стотици илјади луѓе, преку ноќ, можат да се најдат надвор од своите домови, од своите села, од своите градови, бидејќи тоа се последиците на секоја граѓанска и меѓуетничка војна.

**ЕЛЕНА
МИСИРКОВА**

Македонски народе, нашето второ име е непокор, никогаш да не се согласиме со тоа некој од страна да ни ја крои судбината, нашата територија беше прекројувана многу пати, ние денес имаме една третина од неа. Ја повикуваме делегацијата на ЕУ, која не сакаше да разговара со нас, предводена од Јоханес Хан, ако е тоа пораката на ЕУ, ние да не постоиме за да влеземе во неа, прашање е дали нашиот народ го сака тоа.

**БОГДАН
ИЛИЕВСКИ**

Хан, наместо да се сретне со нас, на социјалните мрежи напиша: „Патот до ЕУ останува отворен за Скопје“. Не нè спомна со нашето име, туку напиша Скопје. Епа комесаре Хан, Македонија не е само Скопје, Македонија е и Битола, Охрид, Прилеп, Куманово и сите 43 други градови и места каде што вечерва има 200.000 луѓе на улиците.

ЗОШТО СЕ РАСПАЃА ЛИБЕРАЛНИОТ ЕСТАБЛИШМЕНТ?

Не го гледав доделувањето на „Оскарите“, но, дефинитивно, уживав во нив - преку „Твитер“. Насобраните светски познати и супербогати либерали и левичари имаа една задача, но не успеаја да ја исполнат. Дури и спектакуларната грешка при објавувањето погрешен победник за најдобар филм не беше проблемот, ниту, пак, тоа дека една личност направила грешка. Грешки се прават цело време.

Во реалноста, таа вињета на безумните е совршена илустрација за тоа зошто либералниот естаблишмент се распаѓа: обземе од омраза кон нешто што е спротивно на нивниот сопствен себепочитуван светоглед, осудувајќи ги на вечно одвлекување

на вниманието. Резултатот е неизбежно паѓање и горење.

Со други зборови, демократите и либералите возат во пијана состојба додека пишуваат СМС веќе осум години. Скршнувајќи во погрешна лента, тие се судираат со други автомобили во сообраќајот и седат збунети прашувајќи се што се случило. Неколкутемина преживеани се извлекуваат од автомобилите и врескаат на невините луѓе што ги повредиле. Впрочем, тоа никогаш не е нивна вина, туку на секој што ќе се осмели да им излезе на патот.

Домаќинот на доделувањето на „Оскарите“, Џими Кимел, го предводеше патот и, како што забележи „Ентертејмент вики“, „пр-

виот куршум кон Доналд Трамп беше истрелан само неколку минути по почнувањето на церемонијата, а потоа куршумите само продолжија да доаѓаат. Низ исклучителен број шеги, алузии и искрени артикулации инспирирана од едно лице за време на доделувањето на наградите, Холивуд ги нападна Трамп и неговата политика... ”

Можеби целта беше претседателот Трамп, но беа исмеани и луѓето што гласале за него.

Јас очигледно бев еден од милионите што не го следеа преносот, а програмата „Еј-Би-Си“ имаше најмала гледаност во девет години. „Лос Анџелес тајмс“ потроши илјадници зборови обидувајќи се да објасни зошто рејтингот на

шоуто доживеа пад трета година по ред. Се емитуваше доцна, објаснија тие, учествуваа нискобуџетни филмови, а, можеби, и самата остра критика кон претседателот Трамп од страна на учесниците на „Оскарите“, исто така, одвратила некои гледачи.

Мислите? Но, не се работи за критика кон некој претседател, туку за постојаното критикување на Холивуд на поголема маса луѓе.

Трансформацијата од актери во насилници што ги осудуваат оние што не се согласуваат со нив е нешто што Џорџ Орвел би го разбрал и тие се во ист слободен пад како нивната сакана Демократска партија. „Ванити фер“ минатата година објави де-

ка Дерек Томпсон укажал оти во 2016 година филмската индустрија била на добар пат секоја година да продава сè помалку билети по лице во САД можеби уште од пред 20-тите години од минатиот век и најмалку вкупно билети во две децении.

За среќа, единствените луѓе што беа повредени од лицемерието на либералните на оскаровската ноќ беа самите либерали. Многу полошо се случува кога тие, всушност, спроведуваат моќ.

Обамакер, исто така, беше спомнат на оскаровската ноќ: концепт базиран на фантазија. Како што, всушност, посочи еднаш Џонатан Грубер, еден од неговите архитекти, Обамакер се потпира на глупоста на американските гласачи и на лаги, уништува човечки животи и речиси ја уништи американската инфраструктура за здравствена заштита.

Подемот и ширењето на терористичката група Исламска држава во 2014 година и последователниот геноцид на христијаните на Блискиот Исток, кој беше признат од ОН, беа овозможени од страна на претседателот, кој јавно ја спореди крвожедната терористичка група со јуниорска репрезентација сигнализирајќи дека нема да се преземат мерки против нив.

„Нешенел ривју“ нè потсетува: „За неколку месеци ИСИС воспостави де факто главен град во Рака, Сирија; зазеде големи делови на земјата и дојде во северен Ирак; го зазеде Мосул, вториот град по големина во Ирак, пред да продолжи кон Багдад; се обиде да изврши геноцид врз малцинството Јазиди во северен Ирак; и ги вовлече САД во воздушна кампања во септември 2014 година“.

Како што објави „Сан“, летото 2016 година протекоа разунавачки информации од Белата кука, кои открија дека ИСИС има „целосно оперативни разграноци во 18 земји“.

Претседателот беше премногу зафатен со неговото „наследс-

тво“ и обработка на американското општество за да се справи со растечкиот рак на тероризам.

Исто така, во 2012 година Обама даде драматична изјава за „црвената линија“ за хемиското оружје во Сирија што се користи врз сириските граѓани.

- Бевме многу јасни со режимот на Асад, но и со други играчи на теренот, дека „црвената линија“ за нас е хемиското оружје што се движи наоколу или што се користи - рече Обама.

Подоцна истата година, Башар ал Асад уби 1.500 луѓе во напад со хемиско оружје, но Обама се повлече. Зошто? „Бизнис инсајдер“ дозна: „Наводно, Обама одбил да се спроведе црвена линија во Сирија откако Иран се закани дека ќе се повлече од нуклеарниот договор“.

Многу зборови, драма и морална горделивост, а потоа колапс кога се во прашање детали и посветеност.

Крајниот пример за фокусот на демократите на сосема погрешна работа што води до катастрофа е дебаклот на Хилари Клинтон во претседателската трка.

Можеби тие се потпираше на глупоста на американските гласачи, но тоа беше погрешно. Во различни реконструкции на мизерната кампања, неуспехот се сведува на опседнатоста на Хилари со себеси и со нејзините овластувања. Се претпоставуваше дека таа ќе победи на изборите.

Со преголема самоувереност и задоволност од себеси, таа ја зеде здраво за готово основата на нејзината стратегија и беше сигурна дека ќе биде инаугурирана. За време на целата кампања, неа ѝ беше кажано дека има само едно име на картичката во пликот на победникот и дека тоа било нејзиното. Но, не беше така.

Ви звучи познато? ■

Извор: „Вашингтон тајмс“
Анализа на Тами Брус
Превод: Ана Цветаноска

АКО УСПЕЕШ СО ПОМОШ НА ДРЖАВАТА, ВРАТИ Ќ СО КУРШУМИ: ЧОВЕКОТ ШТО ЈА ИЗИГРА ТУРЦИЈА — АБДУЛА ОЦАЛАН

Абдула Оцалан, познат под прекарот Апо или претседателот Апо, роден на 4 април 1949 година, е курдски воен водач. Основач е на паравоената организација Работничка партија на Курдистан. Од 1999 година е во затвор на островот Имрал, во Мраморно Море. Тој признава дека РПК има терористички карактер и дека нејзините активности вклучуваат насилни методи, но и дека лично одобрувал организирани напади и погубувања на стотици илјади цивили, Турци и Курди.

Абдула Оцалан е роден во Омерлија, село во Халфети, во источниот дел на Турција. Откако завршил средно стручно училиште во Анкара, почнал да работи во Дијабекир, но набрзо бил преместен во Бакирој, Истанбул. Таму се запишал на Правниот факултет, но по само една година се префрлил на политички студии во Анкара.

Неговото, навидум, младешко менување на фокусот и пре-

селбата од Истанбул во Анкара, го поддржала и го олеснила државата. Тој бил награден со стипендија иако бил во постари години и веќе бил регистриран дека учествувал во политички демонстрации. Исто така, за тоа му било и судно, јавниот обвинител барал највисока казна за него, но бил ослободен, секако, со помош на државата. Тој, всушност, бил испратен во Анкара за да предизвика поделба во воената група Дев-Генч. Претседателот Сулејман Демирел подоцна ќе зажали за таа одлука бидејќи ќе се покаже дека РПК е поголема закана за државата одошто е Дев-Генч.

Во 1973 година Оцалан ја организирал групата АПОЦУ, маио-стичка група која се обидела да спроведе социјалистичка револуција во Турција, а пет години подоцна за време на судирот меѓу левицата и десницата, кој ќе кулминира со државен удар во Турција, Оцалан ја основа Работничката партија на Курдистан и почнува војна против

Турција за воспоставување независна курдска држава.

Многу турски новинари и истражувачи тврдат дека имаат докази оти Оцалан и неговата прва сопруга Кесире (која не е Курдијка) се членови на Националната разузнавачка организација (МИТ), но тоа досега не е потврдено.

Турција ја напушта во 1980 година по државниот удар што го извел генералот Кенан Ервен и заминува за Сирија. Тој се поврзува со признанието на ерменскиот геноцид, т.е. со курдскиот удел во него.

ТУРСКО-КУРДСКИОТ СУДИР

Во 1984 година РПК почнува вооружена кампања против владините сили во Турција за да издејствува независност на Курдистан и многу брзо добива углед на воена сила. Нејзините насилни методи ја ставија на листата на САД, ЕУ и НАТО на терористички организации.

АПСЕЊЕ

До 1998 година Оцалан дејствува од Сирија, но, како што се вжештува ситуацијата, Турција сериозно ѝ се заканува на Сирија поради поддршката на РПК, па Оцалан е присилен да ја напушти земјата. Прво заминува за Русија, а оттаму се сели во повеќе земји. Извесно време дејствува од Италија и од Грција.

Во 1998 година Турција ќе побара да ѝ биде испорачан, но во тоа време негов бранител е германската адвокатка Брита Бохлер, која тврди дека тој води легитимна борба против репресија на Курдите. Уапсен е во Кенија на 15 февруари 1999 година додека се префрлал од грчката амбасада на меѓународниот аеродром

во Најроби, во операција која ја извела турската разузнавачка агенција МИТ.

Неговото апсење предизвика бројни демонстрации на Курдите во светот, кои се спроведуваа пред грчките амбасади во земјите. Многу грчки амбасади тогаш беа заземени од демонстрантите.

За време на летот од Кенија во Турција во видеопорака изјавил дека неговата мајка има и делумно турско потекло, така што е подготвен да ѝ служи и на Турција на кој било начин.

По апсењето Оцалан отслужува казна доживотен затвор иако е осуден на смртна казна бидејќи смртната казна е укината во Турција во 2010 година. На островот Имрала во Мраморно Море единствениот затвореник изолиран во самица го чуваат околу 1000 турски воени службеници.

Во 2009 година турските власти објавија дека ќе го префрлат во нов затвор на островот и дека со тоа ќе заврши неговата казна самица. Во новиот затвор ќе ја дели судбината со други припадници на својата партија, а ќе може да се гледа со нив 10 часа неделно.

ПОЛИТИЧКО РЕШЕНИЕ

Спротивно на борбата што ја води пред апсењето, по апсењето Оцалан ја менува својата идеологија под влијание на западните социјални теоретичари кои ги чита во затвор. Почнува да се залага за мирно решение до кое ќе се дојде по политички пат. Во март 2005 година ја издава Декларацијата за демократски конфедерализам во Курдистан, во која бара формирање безгранична конфедерација на курдските региони во Турција, Сирија, Ирак и во Иран. Во таа зона би се применувале европски, турски, сириски, ирански, ирачки и курдски закони. Неговото идеално општество е „демократски конфедерализам“. Често ја повикува РПК да прекине со огнот и да бара мирно решавање на курдското прашање и дека е многу важно да се изгради демократска унија меѓу Турците и Курдите. Сепак, во 2010 година го менува курсот и изјавува дека ги напушта обидите за дијалог

бидејќи процесот „веќе не е значаен или корисен“.

Борбата на Абдула Оцалан и самиот Нелсон Мандела, преку својот адвокат, ја изедначува со својата „борба за својот народ“. Адвокатот на Мандела во една посета на Турција ќе рече дека и двајцата биле уапсени на сличен начин и затворени на острови, а курдскиот водач дури бил и поизолиран од Мандела. Во 2007 година адвокатите на Оцалан тврделе дека лабораториски испитувања на неговата коса покажуваат високо ниво на отровни метали, но лекарскиот тим на турската влада не утврдил дека Оцалан е во опасност.

Во 2008 година Оцалан бара 20 илјади евра од Грција, во спор во кој ја обвинува за учество во неговото апсење. Адвокатката на курдскиот водач тврди дека Атина му гарантирала заштита иако грчката влада ги отфрлила обвинувањата на Турција за поддршка на Оцалан. Грција се брани дела дејствувала во хуманитарни цели и одбива да признае дека им помагала на бунтовниците, иако подоцна ќе им даде азил на двајца помагачи на Оцалан. ■

СКАПИТЕ КРЕМОВИ НЕ СЕ СЕКОГАШ НАЈДОБАР ИЗБОР ЗА КОЖАТА

Разговараше | **Александра М. Бунгалеvsка**
Фото | **Дејан Сџанчевски**

Кожата е најголемиот орган во човечкото тело, кој најмногу реагира на временските промени. Во зима, најчесто кожата е дехидрирана, со намалена еластичност, безживотна и уморна.

Според д-р Искра Петровска-Шешова, специјалист дерматолог, треба да се внимава на секој дел од телото, но особено е важно да се внимава на оној дел од телото затоа што е повеќе изложен на надворешни влијанија и на температурни разлики, како што се лицето, вратот, деколтето и рацете. Тие се и првиот наш видлив дел од телото кој е изложен на директен контакт со надворешната средина – вели д-р Петровска-Шешова во интервју за „Република“.

Зимата е при крај, доаѓа пролетта. Какви промени може да очекуваме на кожата во овој период од годината?

ПЕТРОВСКА-ШЕШОВА: Пролет е прекрасен период на будење на природата, појава на првите и подолги сончеви денови, кои од своја страна оставаат посебен белег и реакција на нашето тело, а посебно на кожата како најголем орган на човечкото тело кој најмногу реагира на временските промени. Во овој период од годината кожата е дехидрирана, со намалена еластичност, безживотна и уморна. Идеален период е да се направи третман за чи-

Некогаш правилен избор и препорачана козметика од дерматолог, дерматолошка медицинска козметика, може многу повеќе да помогне за разлика од скапа козметика. Но, важна е процената на кожата, односно за каков тип кожа се работи и изборот да е индивидуален, вели д-р Петровска-Шешова

стење на лицето кој ќе дејствува регенеративно, ќе ја исчисти кожата од слободни радикали, ќе ги отстранат површинските мртви клетки од кожата, ќе го подобри тонусот и еластичноста на кожата. Тоа се третманите со микродермоабразија, хемискиот пилинг, мезотерапијата и друго. Додека во зимскиот период повеќе бевме сконцентрирани на кремове кои се покоегзистентни, погуст и поконцентрирани, сега треба да почнеме да користиме хидрантни кремове кои ќе ѝ ја вратат влажноста и свежината на кожата.

На кој дел од телото треба да внимаваме особено? Дали е тоа лицето?

ПЕТРОВСКА-ШЕШОВА: Треба да се внимава на секој дел од телото, но особено е важно да се внимава на оној дел од телото што е повеќе изложен на надворешни влијанија и на температурни разлики, како што се лицето, вратот, деколтето и рацете. Сепак, тие се првиот наш видлив дел од телото што

е изложен на директен контакт со надворешната средина.

Како можеме да препознаеме дали кожата, посебно на лицето, е дехидрирана?

ПЕТРОВСКА-ШЕШОВА: Дехидрираната кожа лесно можеме да ја препознаеме. Таа на прв поглед изгледа безживотно, не е еластична, не е затегната и не е мека. На допир е сува, рапава, може да се лупи и е црвена. Дехидрираното лице има непријатно чувството на затегнатост и на грубост.

Можно ли е да се спречи прерано создавање брчки на лицето?

ПЕТРОВСКА-ШЕШОВА: Прераното создавање брчки може да се спречи ако навремено се почне со соодветна нега и козметика препорачана од дерматолог. Потоа да се вклучат неинвазивни третмани за подмладување (ботокс, филери, мезотерапија, хемиски пилинг) со цел да се превенира и што подолго да се зачува младешкиот изглед.

На што треба да внимаваме, особено во исхраната, за да имаме убава и здрава кожа?

ПЕТРОВСКА-ШЕШОВА: Од особена важност е да се внимава и на исхраната, која навистина поволно влијае врз состојбата на лицето и на кожата на целото тело. Кожата е огледало на тоа што ни се случува во нашиот организам. Со оглед на тоа дека напролет исхраната може да изобилува со многу овошје и зеленчук, тоа поволно влијае на квалитетот и на состојбата на нашата кожа.

Дали скапите кремове за лице се гаранција дека ќе имаме убава кожа?

ПЕТРОВСКА-ШЕШОВА: Не мора секогаш да значи дека скапите кремове се добар избор за нашата кожа. Негогаш правилен избор и препорачана козметика од дерматолог, дерматолошка медицинска козметика, може многу повеќе да помогне за разлика од брендирана и скапа козметика. Но, важна е процената на кожата, односно за каков тип кожа се работи и изборот да е индивидуален.

Што е најважно во негата на кожата на лицето по триесеттата година?

ПЕТРОВСКА-ШЕШОВА: Важно е секоја девојка и жена уште од најмала возраст да биде едуцирана за тоа колку е важна негата на кожата. Со негата на кожата треба да се почне од најрана возраст и доколку премине во навика и култура, таа негата само може да продолжи и да се надоградува. Како резултат на тоа, бенефитот натаму ќе биде уште поголем. Колку е важно навременото негување на кожата треба да се научи уште од тинејџерска возраст бенефитот натаму е неизбежен. На пример: микродермоабразија, лесен хемиски пилинг и чистење на лицето и редовна хидратација е правилен избор за млада кожа. Неколку совети за негата на кожата на жени постари од 30 години: добар сон, умерена физичка активност, правилна и здрава исхрана, користење соодветна козметика препорачана од дерматолог, редовни третмани за подмладување, користење кремове со заштитен фактор при изложување на сонце, консумирање два литра вода дневно и чистење на кожата пред легнување. ■

НАЈВАЖНО ВО ЖИВОТОТ МИ Е ДА РАБОТАМ И ДА СЕ ЗАНИМАВАМ СО ТЕАТАР

Има млади што се свесни дека им е потребно многу работа. Така и настапуваат, сакаат да научат. Но, има и такви што мислат дека се веќе готови глумци и за нив „нема зима“. Па бараат специјални услови што мене нема да ми текне да ги побарам. Треба да го знаат редоследот на нештата. Да ја зачуваат почитта кон постарите актери. Јас сè уште со десет очи и уши ги следам и слушам постарите актери, кои секогаш имаат што да кажат, вели Кочовска

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фошо | **Александар Ивановски**

Генерациите што порасна со претставите на Тања Кочовска - Павловска во Театарот за деца и младинци сега се доволно возрасни да го гледаат раскошниот актерски талент на Кочовска на големата сцена на Македонскиот народен театар (МНТ) во мјузиклот „Чикаго“, во „Животот е прекрасен“ и во „Тартиф“. Кочовска сè уште е членка на ТДМ, театарот каде што ги игра секогаш актуелните „Пипи Долгиот Чорап“, „Пат околу светот“, „Македонска приказна“, „Петар Пан“, „Могли“, „Грдото пајче“, „Волшебникот од Оз“, „Девојчето со кибритчиња“, но наскоро се очекува нејзино префрлување во националниот театар.

Со полни 50 години, со огромно театарско и животно искуство, меѓународни награди и безброј насмевки што ги измамила на лицата, Кочовска е пример за младите колеги како се сака и се цени работата. Секое вложување се исплати, затоа и режисерите од светски калибар како Александар Морфов и Галин Стоев ја повикаа да биде дел од нивните претстави. За неа велат, доволно е само да се појави на сцена. Ама сама

знае колку труд е вложено во секоја улога што ја толкува.

■ **Колку голготи треба да се поминат во животот за да се стаса таму каде што сте сега на професионален план?**

КОЧОВСКА: Многу. И тие се секојдневни голготи. Посебно кога станува збор за работа, бидејќи тоа е процес. Навидум глумењето е едноставно, но е многу специфично и тешко. Затоа и на помладите колеги постојано им говорам дека треба многу да се работи. Ете, и да се достигне едно ниво, тоа треба да се одржи. И пак ќе речам, треба многу работа.

■ **Една генерација веќе Ве препознава како актерка во Театар за деца и младинци, ама сега таа повозрасната повторно Ве открива како актерка, но на сцената на МНТ. Но, што е со таа младинската генерација?**

КОЧОВСКА: Ние во ТДМ имаме младинска сцена. Таа требаше навреме да се етаблира за да може младинците, кои се во некоја меѓувозраст, да имаат што да гледаат. Тие прво доаѓаат во ТДМ и гледаат детски претстави, потоа веднаш се на сцена за возрасни. Да бидам искрена, во детските претстави повеќе играм за возрасните.

На еден начин играм двосмислено, за возрасните, но и децата да ме разберат. Младинските претстави би требало да се играат во одредени денови. Кога почнав да играм на сцената на МНТ прво мислев дека ќе мора повторно да се докажувам како актер. Единствено што ми остана е Бог и мојата работа и почувствував дека, навистина, немам потреба да се докажувам. Станува збор за 23 години макотрпна работа.

■ **Малкумина знаат дека Вашите почетоци се на сцената на Драмски. Што Ве натера сега да дојдете во МНТ?**

КОЧОВСКА: Официјално, јас сè уште не сум член на МНТ. Ќе видиме што ќе се случува. Долго време се мислев што да правам. Јас израснав во ТДМ. Меѓутоа, решивме со Предраг кога веќе патиштата нè водат на друга страна, да испробаме и нешто друго. Утре да не ни биде криво. Оставам како ќе се наредат коцките.

■ **Дали во помладите актери на ТДМ гледате Ваш наследник?**

КОЧОВСКА: Да. Никогаш не се ставам на пиедестал во однос на тоа што сум го направила. Да, свесна сум за сè, но тоа носи многу обврски, одрекувања, багаж плус. Многу е тешко сето тоа што си направил, да го одржиш. Ние не сме глумци за една година или две, туку за цел живот. Треба многу години работа за да можеш да речеш дека стабилно стоиш со двете нозе цврсто на земја. Секој нов проект бара многу работа. Се работи цел живот. И многу е важно да се почитува нечија работа. Секогаш аплаузот е добредојден, но голготата е голема.

■ **Отсекогаш сте важеле за голем работник. Како успевате да бидете дисциплинирана и по 25 години работа?**

КОЧОВСКА: Па, веројатно, така се раѓаш и така живееш цел живот. Од тоа нема бегане. Потребни се голема одговорност и работа. Јас и по толку години сè уште не сум првенец на театарот, во однос на платата. Но, никогаш не ги загубив ентузијазмот и желбата за работа за да го постигнам максимумот. Сум работела на многу проекти и би можела да кажам: ех, ова е лесно. Но, не е така. Секогаш почнуваш од почеток. Секогаш си на испит.

■ **Што имате да им порачате на младите актери?**

КОЧОВСКА: Има млади што се свесни дека им е потребно многу работа. Така и настапуваат, сакаат да научат. Но, има и такви што мислат дека се веќе готови глумци и за нив „нема зима“. Па бараат специјални услови што мене нема да ми текне да ги побарам. Треба да го знаат редоследот на нештата. Да ја зачуваат почитта кон постарите актери. Јас сè уште со десет очи и уши ги следам и слушам постарите актери, кои секогаш имаат што да кажат. На тој начин црпам од нив. Сите на таа возраст сме биле полни со себе и мислевме дека од нас почнува театарот. Но, не е така! Не почнува од никого. Се знае кога почнал театарот. Сега ние треба да ја продолжиме таа нитка. Сите ние сме донеле нешто свое. Меѓу младите има фантастични актери и јас учам од нив. Меѓу актерите има и такви што сметаат дека театарот почнал од нив. Извините, ама не почнал ни од мене.

■ **Задоволни ли сте со постигнатото?**

КОЧОВСКА: Јас по природа сум човек што сака уште, уште, уште. Благодарна сум на сè што ми се случило

досега. Кај нас има едно непипашно правило дека нема многу грижа за актери што сакаат да работат и се надарени за нешто. Не сакам да навредам никого. Благодарна сум за шансите што ми биле дадени и мислам дека ги оправдав. Мене ништо не ми значи дали играм главна или споредна улога. Мене ми е важно да играм. И улогата ќе ја подготвам како да е главна. Сакам да работам и да се занимавам со театар. Тоа ми е нешто што ми е главно во животот и што го сакам. Се дружам со луѓе што ги сакам. Имаме пријатели од театарот, но и такви што не се дел

од оваа бранша. Среќни сме и така си живееме. Многу сакам да патувам. Често и сама. Оваа година со Марија, колешката, решивме да одиме во Москва. Патувањето ме храни.

■ **Ви поминува ли еден ден без смеење?**

КОЧОВСКА: Мене секој ден ми поминува со смеење, караница, солзи. Тоа е нашето секојдневие. Ако еден ден се смеам, другиот ден имам за плачење. Никогаш човек не може да се отпушти и да рече еве сега сум задоволен. Сакам јас да бидам одговорна за моите потреби. ■

СИТЕ НИЕ МОРА ДА СИ ГИ ПОСТАВИМЕ ПРАШАЊАТА: КАДЕ СЕ ЧИТАТЕЛИТЕ НА ПОЕЗИЈА? КАКО ДА НАПРАВИМЕ НОВИ ЧИТАТЕЛИ?

Не е лесно во околности кога интернетот драстично го промени живеењето, кога навиките за читање, гледање, следење се менуваат, кога исчезнуваат печатените медиуми, појавуваат електронски книги, да се организираат книжевни настани. Наспроти тоа, ние напорно работиме да ги вратиме возбудата и задоволството од средбата со авторот и со неговото дело, вели Стефоски

Разговарање | Невена Појовска
Фофо | Дејан Сџанчевски

■ **Зимскиот поетски фестивал на Струшките вечери на поезијата се одржа од 25 февруари до 1 март во Скопје. Одржувањето на Зимскиот фестивал на СВП е новина во програмата, се одржува по втор пат, па кажете ни какви се Вашите впечатоци од реализираното?**

СТЕФОСКИ: Ќе ги избегнам вообичаените фрази што се употребуваат во вакви пригоди. Востановувањето на овој нов фестивал не е едноставна работа. Покрај добар концепт, добро програмирање, провокативни, интересни учесници, одлични модератори, макотрпна работа на сите во реализацијата, од вработените до сите ангажирани лица, сепак, потребно е и помош и соработка со партнери што ги споделуваат ентузијазмот и увереноста дека целите и придобивките се заеднички, и кои искрено и посветено придонесуваат во успешноста. Ние сме искусни во организацијата на вакви настани и тука во ниту еден дел не оставаме на импровизација, ниту, пак, ни е дозволено некаде да се спушти нивото на квалитет. Секогаш инсистираме секој сегмент да биде добро планиран и подготвен. Верувам дека никој нема забелешки за овие нешта.

Се разбира, ние сме самокритични и знаеме што треба да се подобри,

што да се смени, што да се додаде. Одредени сегменти од фестивалот ќе ги најдете како самостојни во некоја друга форма. На пример, предавањата (master classes) на поетите. Многу престижни светски универзитети како дел од нивните курикулуми за изучувањето на современата книжевност имаат гостувања. Кај нас тоа недостига. Или барем е недоволно или, пак, инцидентно. Овој сегмент на фестивалот ќе биде заеднички организиран со сите универзитети и факултети со кои ќе соработуваме. Интересот на студентите што беа на ваквите предавања можат да посведочат дека сме на добар пат. Тоа се нашите идни соработници во својство на преведувачи, модератори, организатори, нашата идна редовна публика.

■ **Акцентот на Фестивалот беше ставен на поетите Ласе Содерберг од Шведска, Хабиб Тенгур од Алжир, Хасан Зактан од Палестина и македонскиот поет Иван Џепароски. Нивните предавања и поетските портрети предизвикаа големо интересирање. Колку гостите беа задоволни од приемот? Ќе допатуваат ли, можеби, годинава во Струга?**

СТЕФОСКИ: Имавме исклучителни поетски имиња како учесници на Зимскиот поетски фестивал. Поети, чиешто творештво по вредностите, по актуелноста, по нивното место и улога во современиот миг во свет-

ската поезија. Впрочем, квалитетот во овој дел, кога се работи за СВП, е неспорен. Кога веќе ме прашувате за тоа какви се нивните впечатоци, за тоа сведочат и самите во интервјуата дадени за нашите медиуми. Некои од нив веќе биле претходно, па нивната оценка за овој фестивал е дека ги има сите елементи преку кои најсеопфатно може да биде претставено творештвото на еден поет. На сите им се допадна концептот на фестивалот. Уживаа и во фестивалот, но и во посетите по музеите, на локалитетот Стоби итн.

■ **Зимскиот поетски фестивал, всушност, претставува програмско проширување на СВП и кога беше промовиран како таков имаше неговувања и недоверба. Сметате ли дека со овој Фестивал, СВП како институција успева преку поинакви програмски активности да ги презентира најзначајните современи поети од светот, но и актуелните достигнувања во македонската поезија?**

СТЕФОСКИ: Зимскиот поетски фестивал на СВП е дел од една сериозно обмислена стратегија за развој на институцијата, но пред сè во насока на развој на нова публика, на интензивни активности преку целата година низ цела Македонија, но и во странство. Овој проект не е некаков привремен експеримент или обид. Доколку некаде навистина имало негодувања

или сомнежи, верувам дека е поради недоволното познавање на историјата на СВП. Единствените коментари што ги чувме беа во врска со тоа дека се одржувале во Скопје. Во минатото СВП се одржувале и во 16 града. И сега во рамките на „Поезија на пат“ се одржуваат во пет-шест града.

Се разбира, имаме и одредени пречки, неразбирање на тоа што го правиме. Дури и од институции што би требало да работат и посериозно и попосветено на тоа што е цел на овој фестивал: развојот на нова публика. Прво треба сериозно да погледнеме во стварноста во која живееме, а потоа да извлечеме сознанија за тоа каква е и што треба да се направи за да се подобри. Еве, на пример, отидете во која било библиотека во Македонија и прашајте какви книги се читаат, кои автори и колку од нив се современи македонски поети. Прашајте кои книги колку пати се позајмени во изминатите 10 години. Дали позајмените книги се тие на кои ќе инсистираат книжевните историчари дека имаат неоспорни вредности со кои влегуваат во историјата на македонската книжевност? Кога го зборувам ова, го кажувам со горчина, непријатно ми е, но е точно така како што е навистина. Не смеаме да се залажуваме. Зашто така нема ни да се обидеме да најдеме начин како да ги промениме нештата. На промоциите, дури и на Саемот на книгата

присутната публика ја сочинуваат роднините и пријателите на авторите. Имаме една тегобна состојба во македонската книжевност, каде што се нарушени меѓучовечките односи меѓу авторите, па до сите тие поединци, групи и групички до непомирливост. Поделеноста, за жал, е поради политичка, идеолошка или некаква лична природа и, во најголемиот број случаи, поради волонтерарни причини. Ние како актуелно раководство на СВП цело време се обидуваме да бидеме над сите овие несреќни состојби.

Сите ние мора да си ги поставиме прашањата: каде се читателите на поезија? Како да направиме нови читатели? Како да ја направиме книжевноста, поезијата во случајов, повидлива и поприсутна. Овој тренд е светски, не е само кај нас. Но, тоа не треба да биде оправдување за рамнодушност и за неактивност. Напротив, ние како институција сме повикани да најдеме начини како поетското творештво да биде актуелно, дури и не само да имаме повеќе читатели, туку да имаме информирани, квалитетни читатели. Да понудиме нов пристап, нови концепти. И треба да престанеме да бидеме само сеирџии, кои никогаш ниту направиле, ниту се обиделе да направат нешто. Не сум чул некој да напишал или да искажал јавно таков став за недоверба, или, пак, негодувања, како што велите.

Повеќе би ме радувало да има. Мора да се ослободиме од тој безумен опортунизам и да се научиме дека треба да бидат поддржани сите иницијативи да се подобрат нештата. Тоа не значи дека не треба да има критика, или да се има поинаков став, но треба и аргументација за тоа, но и поинакви предлози. За жал, нема вистинска, суштинска дебата.

А прашањата што би требало да се постават се многубројни. На пример, зошто студентите немаат навика да одат на книжевни настани? Особено е незамисливо да не одат на настани каде што нивните професори се модератори. Каде е проблемот? Во која фаза од образованието? Можеби е проблемот во лектиратата со која ги образуваме? Можеби и во начинот на тоа како се предава и изучува? Сè се ова легитимни прашања, кои не засегаат сите и од сите нас бараат одговори. Не би сакал да звучам така како да критикувам некого или нешто, туку ги поставувам прашањата и за себе, но и за сите засегнати. Ние треба да одгледаме читатели и би сакал да видам истражувања околу тоа кој чита, што и колку чита?

Погледнете во тоа што е главен фокус во програмите за култура на Европска унија и ќе видите дека развојот на публиката е нешто на што најмногу се инсистира во проектите и се под-

држуваат токму начините како да се развие нова публика.

Поетските фестивали имаат задача да привлечат читатели, не само да презентираат врвни творци. Зар е погрешно да се востановат нови? Не е лесно во околности кога интернетот драстично го промени живеењето, кога навиките за читање, гледање, следење се менуваат, кога исчезнуваат печатените медиуми и се појавуваат електронски, па и електронски книги, да се организираат книжевни настани. Уште потешко ќе биде печатената книга да го најде местото во услови на своевидна хипертекстуална свест. Интернетот и социјалните мрежи создадоа едно лажно чувство на учество и на активности. Тоа што е дефиниција за јавност, денес неизбежно мора да ги вклучи и социјалните мрежи. Наспроти тоа, ние напорно работиме да ги вратиме возбудата и задоволството од средбата со авторот и со неговото дело. Се обидуваме да развиеме еден уникатен концепт на фестивал кој истовремено во неколку града од Македонија ќе понуди врвни поетски творци.

■ **Најавивте и проширување на Фестивалот со активности и во други градови низ Македонија. Кога би почнала реализацијата на тој проект и каде сè планирате да се одржува Фестивалот?**

СТЕФОСКИ: Некои околности од организациска и финансиска природа предодредија активностите на првите две изданија да бидат концентрирани во Скопје, иако беше планирано да се одржат истовремено во неколку градови. Треба да се има предвид самиот концепт на фестивалот, во чија реализација се неопходни партнери како што е Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ од Скопје. Убеден сум дека в година ќе имаме одлична соработка со Универзитетите во Штип, Битола и во Охрид. Работиме на тоа. За ова и постои интерес, но и публика што очекува вакви настани.

Се разбира, во следните изданија ќе има некои дополнителни содржини, ќе има и оф-програма, ќе има и други елементи, кои ќе му дадат дополнителна живост и атрактивност. Планираме соработки меѓу поетите и филмските

творци, сликарите, вајарите, музичарите, книжевни дебати, но и мултимедијални проекти. Не сакавме од самиот старт да го оптовариме со сето ова, зашто беше важно да се инаугурира нов концепт – презентација низ академски пристап (автопоетско предавање), низ издавачки проект (книга во едицијата „Плејади“ и повеќејазични буклети), поетски портрети со читања и инспиративни книжевни разговори со одлични модератори. И, се разбира, снимени интервјуа, кои ќе го продолжат ефектот на фестивалот долго по неговото завршување.

Бидете уверени дека следните изданија ќе бидат уште подобри. ■

ВКУСЕТЕ ЈА УБАВИНАТА НА ОВОЈ
**ГРАДЕЖЕН
СПЕЦИЈАЛИТЕТ**
НА СТРАНА А ВО ЦЕНТАР

СТАНБЕНО - ДЕЛОВЕН ОБЈЕКТ
**ПОРТА ПРОЛЕТ
- ШТИП -**

890e / m2

НАРАЧАЈ ГО ТВОЕТО ПАРЧЕ ЛУКСУЗ НА: 070 269 213, 070 233 060

БРЕНД КОНЦЕПТИ | МУЗИЧКИ ИКОНИ

ЏИМ МОРИСОН

УМЕТНИК СОГОРЕН ОД СОПСТВЕНИТЕ ДЕМОНИ

Пишувач | Соџир Косиџов

„Живееме, умираме и смртта не донесува крај...“

Смртта нè претвора во ангели и ни дава крила“

Џим Морисон

Зашто Џим Морисон и денес сè уште ни е битен? Што, всушност, тој значи денес и овде? Дали тој е битен поради минатото време, славните 60-ти години од минатиот век, во кое ја предводеше американската counter-culture сцена, како најмоќен глас на таа епоха? Дали денес ни е потребен само поради сеќавање на духот на

бунтовништвото од тоа време, бунтовништво кое при крајот на 80-тите години од 20 век го доживеа својот распад. Или, Морисон ни е битен поради својата трагична аура, брзото согорвање, бавната капитулација на духот, музиката која ја создаваше, поезијата што ја пишуваше и пееше или поради неговиот бенд „Дорс“ (The Doors), легендарна рок-група на тоа време? И уште нешто: вистинското прашање не е дали уметноста на Морисон има добри страни и покрај уништениот живот. Вистинското прашање гласи: дали воопшто е можно да ги раздвоиме тие две работи? И доколку не е, како тогаш да го сфатиме тоа? Доколку постои одговор на сите овие прашања, тој се наоѓа на другата страна. Не, навистина нема ниту еден музичар од тоа време кој со своите песни, настапи и со извонредната по-

езија, на таков начин, бескомпромисно, иронично и дрско му пркосеше на постојниот систем на вредности на општеството кое иташе во социјална ентропија. Него слободно можеме да го наречеме Дионис на рокенролот и genius loci на западниот американски брег. Како ученик на Блејк и авантуристички близнак на Рембо, тој за младите беше модерен шаман и блуден, но истовремено и честит рокенрол пустолов – симбол на една исчезната или убиена рокенролска епоха. Со својот поетски израз и музички крик Џим Морисон го опеа патот до брза слава и среќа, но и патот до уште побрзо самоуништување. Младост и живот во петта брзина. Како таков е најголем секс-симбол на 60-те години, рамо до рамо со неговите претходници Џејмс Дин и Марлон Брандо.

Кој е Џим Морисон? Роден на 8 декември 1943 година, на Флорида, САД, од мајка Клара и татко Џорџ. Привлечен млад човек со светлозелени очи и со фризура на ренесансен принц. Музички гуру на тинејџерите од 60-те години со амалгам на сензуалност и грубост, мистицизам и моќна енергија. Вистински бунтовник од Калифорнија, хедонист и моќен идол на младите генерации. Харизматичен лидер на легендарниот состав „Дорс“, пејач со заводлив баритон, поет, писател, бесмртен рок-божество. Џим Морисон претставува сè што подразбира рокенролот: видно бунтовен, неодоливо привлечен, со опоен секси изглед, непоправливо скандалозен и порочен до последниот здив. Бог на сексот на новото време. Така го доживуваше публиката, особено женскиот дел. Изгледаше како Давид на Микеланџело, со фризура на Александар Македонски. Убав и моќен, со кожени панталони и кошула која повеќе открива отколку што покрива.

Завидниот хистроински талент и личната харизма му овозможуваа да владее со аудиториумот и со леснина од бог на сексот да се претвора во бог на смртта. Неговата поезија и музиката што ја изведуваше почиваа на премисата дека сè почнува со секс, а завршува со смрт. И, секако, тој е една од највзбудливите мистерији бидејќи почина многу млад под чудни и неразјаснети околности, и така се придружи на легендарните уметници кои својот живот го завршија во 27-та година. Митот за него е вистинска платформа за музиката што ја создаваше и песните што ги изведуваше. Тој, како вистински музички уметник, во својата глава секогаш до последен детаљ го имаше замислено настапот пред публиката и свирењето и пеенјето на неговата група. Тоа се музика и живот како перформанс. Со таков извонреден перформанс тој си создаде аура на квалитетен поет и музички пророк. Својата инспирација ја црпеше од поезијата на Вилијам Блејк и Бертолд Брехт, а со внимание ги читаше Џек Керуак и Ниче. Исто така, беше фасциниран од француските симболисти Шарл Бодлер и Артур Рембо, а се интересираше и за современите стихови на Ален Гинзбург. Иако легендата за Морисон би можела да биде претерување за некогаш, таа никогаш не ја доведе во прашање неговата музика. Врската меѓу многубројните негови фанови и музиката што ја создаваше беше лична. Во неа, есенцијата беше во внатрешната моќ, а не во надворешниот изглед и однесувањето. Како легенда, Морисон за своите фанови секогаш ќе има 27 години и секогаш ќе го говори тоа што тие би сакале да го чујат. За нив нема посигурен идол од Морисон. Тој никогаш нема да се промени и тоа, всушност, е најмоќната приказна за него.

Звукот на „Дорс“ беше значајна иновација во која доминираше длабоки-

от и звучен баритон на Морис. Овој рок-состав разви нова основа за музика со стиховите на Морисон преку кои тој ги истражуваше темите за секс, мистицизам, дрога, лудило, убиство, смрт. Импресивната *Crystal Ship*, дијаболичната *The end* и големите хитови *Light My Fire* (1967), *Riders on the Storm* (1969) и *When the Music's Over* (1967) направија групата да биде најпопуларен и најатрактивен рокенрол-состав во САД. Истовремено, еротската привлечност на Морисон помогна тој да стане најголема музичка ѕвезда во САД и пошироко и најголем секс-симбол во тоа време. Постојат композиции кои своето вистинско значење го добиваат дури во директното претставување на публиката. Станува збор за композиции, во кои атмосферата што ја носат со себе е исто важна како и самата музика. Тие како да се создадени во комуникацијата со слушателот да предизвикаат посебни чувства, желба за понирање во себе, во сопствената душа, создаваат потреба да се поставуваат прашања кои немаат многу допир со реалноста. Тоа се композиции кои се на самиот раб на халуцинации и предизвикуваат транс. Во нив авторот како да повикува на небеско патување, на согледување на конечноста на верба во надземното. Една таква композиција е *When the Music's Over* на легендарната група „Дорс“, објавена во далечната 1967 година. Тема на композицијата е постоење на животниот пламен. Морисон пееше дека кога тој (пламенот) ќе згасне, ќе згасне и самиот живот. Кога „Дорс“ со својот харизматичен лидер Џим Морисон ја изведуваше оваа композиција на сцената, тоа беше вистински концертен

перформанс. Имаше светлосни ефекти, говор на телото, мимики на сите изведувачи, а особено на предводникот на бендот Џим Морисон.

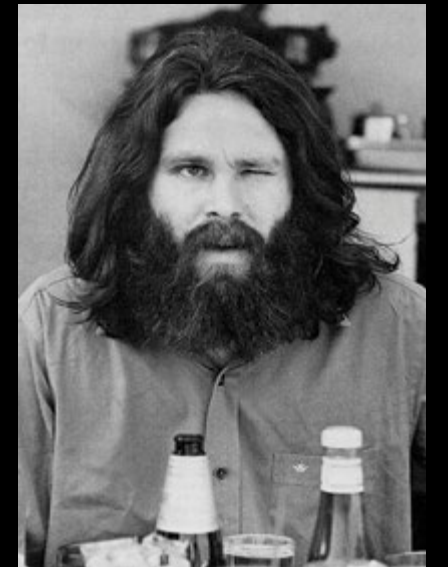
Сите кога барем еднаш ќе го слушнеа неговиот звучен вокал, сфаќаа од каде доаѓа мистеријата за него. За разлика од Елвис Присли и од Мик Џегер, со кои често беше споредуван, неговото однесување на сцената беше поразлично. Срамежлив, романтичен мечтател и посебен тип рокенрол-поет. Во тој контекст зборуваше дека не е новиот Елвис, туку само е среќен што пронашол совршен медиум преку кој може да се изрази. Беше толку млад, а зборуваше како искусен филозоф. Велеше дека пријателите треба да се помагаат меѓу себе, а вистински пријател е тој што ви ја овозможува тоталната слобода. На младите фанови им кажуваше дека таква е и љубовта – во неа секој мора да остане свој. Многу често знаеше да каже дека постојат различни слободи и многу недоразбирања во врска со нив. За него најголема слобода беше можноста да бидеш тоа што си. Потсетуваше дека ние луѓето во реалноста многу често сме со маски. И затоа, за него, не може да има револуција на општо ниво, додека не се случи бунт на индивидуален план. Преку песните порачуваше дека тоа прво треба да се случи кај секој од нас. Предупредуваше дека слободата не се добива на подарок. Дека никој нема да ја освои во туѓо име. Ако тоа го очекуваме од некој друг, тогаш засекогаш сме зависни. Овие негови размислувања и ставови, како и неговата поезија, потврдуваат дека рок-културата и рок-музиката во неа не се само „шуби-ду-ап“ мантра, ниту „ајде сега рацете горе“ повик за забава. Напротив. Тоа е микс

од рок-филозофија, поезија и музика, со ритми преземени од чикашкиот блуз и оригинална музичка форма, настаната со вкрстување блузерски шеми со атмосфера на сонгови на Бертолд Брехт и Курт Вајл, украсена со стихови од рамбовска провиниенција, психоделични ескапади и џезерски импровизации. Во тој контекст, рок-музиката на Морисон е полуден шатл, кој врви по патот кој сам го одредил. Прелетувајќи низ универзумот, тој стана поет на американската молитва и на американската ноќ.

Иако Морисон беше проблематичен, нему никогаш не му недостигаше внимание од жените. Имаше бројни кратки љубовни врски со познати личности, а една од нив беше и Џенис Џоплин. Врз него единствено влијание имала Памела Курсон – неговата долгогодишна сопатничка, која го охрабрувала да пишува поезија бидејќи тоа било неговата најголема страст. Приватно бил тивок, срамежлив и прилично затворен во себе. Романтичен мистик и поет. На сцената секогаш бил бунтовен, а во јавниот живот живееше според свои правила и не дозволуваше општеството да го оформува. Секогаш на преден план ја ставаше борбата против авторитетите. Истакнуваше дека е заинтересиран за сè во врска со револтот, нередот, хаосот и активности кои на прв поглед изгледаат како да немаат никаква смисла. Кај него сè зависеше од расположението и личниот став. Пркосен и нескротлив создаде сопствен митски свет, свет на „кралот на гуштерите“. Неговите настапи беа обележени со страшни тензии. За жал, покрај феноменалниот успех во музиката и со поезијата, приватниот живот на Морисон и неговите јавни настапи се повеќе излегуваат од контрола. Алкохолот и наркотиците го водеа во насилни и вулгарни истапи на концертите на кои често ги провоцираше полицајците и сопствениците на клубовите во кои настапуваа тој и неговиот состав. Како растеше популарноста на Морисон и неговата група, така се зголемуваше и неговото лудило. Повеќе паѓае апсен и обвинуван за недолично однесување и за вулгарности на концертите, за егзибиционизам, повреда на јавниот морал, опивање и предизвикувања нереди на јавни места.

Во обид својот живот да го врати во нормала, Морисон го напушти бендот во пролетта 1971 година и со сопатничката Памела замина за Париз. Пред заминувањето го заврши снимањето

на најпопуларниот албум на групата, насловен „L. A. Women“. Беше нескротлив и живееше развратен живот, па така во Париз стана редовен гостин на клубот рокенрол циркус кој често го посетуваа и членовите на Битлси, Ролинг стоунс, Пинк флојд, како и музичките легенди Џими Хендрикс и Ерик Клептон. Судејќи според случувањата што претстојеа, тој, сепак, не побегна од алкохолот, дрогата, депресијата и демоните во него што го измачуваа и прогонуваа. Велат дека неговиот трагичен крај се случил поради инфаркт на срцето. Врз неговото тело немало видни знаци на насилство, па затоа не е направена обдукција, што предизвикало бескрајни шпекулации и многу различни теории на завери за неговата смрт. Погребан е во Алејата на поетите на париските гробишта Пер Лашез. Од неговата несреќна смрт, па сè до денес гробот на Кралот на гуштерите (*The Lizard King*, прекар на Морисон) е најголема топ туристичка дестинација во градот на светлината и љубовта – Париз. Џим Морисон беше и остана еден од најголемите и најмистериозни рок-идоли на сите времиња. Поетските оди за бунтот тој ги смести во музиката на „Дорс“. Таа и таква музика инспирираше бројни генерации млади кои и денес низ стиховите на Морисон ги артикулираат своите емоции. Прераната смрт на Џим Морисон (03. 07. 1971 год.) направи поет од таков калибар каков што беше тој, никогаш да не ја доживее творечката моќ која доаѓа со зрелите години и на поезијата ѝ дава неопходна искреност, длабочина и јасност. И денес, по толку време, гледаме дека светот каков што го посакуваше Морисон не евозможен. Тој е сè подалеку од нас.

ЈАНА БУРЧЕСКА

ПЕСНАТА Е ОДЛИЧНО ПРИФАТЕНА, СО ТОА ПРИТИСОКОТ НЕСОМНЕНО Е ПОГОЛЕМ

„Dance alone“, навистина, е одлично прифатена од аудиториумот, не само од слушателите, туку и од музички професионалци, а тоа, секако, ги зголемува очекувањата на сите вклучувајќи ги и моите, вели Бурческа

Пишува | **Марина Косићовска**
Фошо | **Ани и Дими**

Прво бев во неверување, си мислев дека е направена некаква грешка, но откако ми го потврдија изборот, бев премногу возбудена!

Ваков бил моментот за Јана Бурческа кога првпат дознала дека ќе ја претставува Македонија на 62. „Евровизија“. Но, со најголемата поддршка, која секогаш доаѓа од семејството, со евровизискиот тим зад неа и со долгите подготовки и работа на себе – Јана е подготвена да ја освои Европа.

Публиката ја запозна младата пејачка на 17-годишна возраст на музичкото шоу „Македонски идол“, каде што го освои петтото место.

По неколку настапи на „Скопски фестивал“, 23-годишната Бурческа ја видовме и во улога на модел за креациите на Антонија Ристовска, а веќе две години настапува со свој бенд „OffBeat“ по познати скопски кафулиња.

Доколку, сепак, некој досега не слушнал за Јана, по промоцијата на евровизиската песна „Dance alone“, работите се променија. Модерниот и атрактивен евровизиски производ, кој Македонската радио-телевизија ѝ го вети на публиката кога првпат ја најави македонската претставничка, е еден од ретките што не наидоа на негодувања, негативни коментари и на бунт.

Напротив, изгубената надеж дека Македонија некогаш ќе се најде барем меѓу првите 10 земји, а нема да има потреба со подвиена опашка да се врати во Скопје, конечно е разбудена. Но, затоа и притисокот за младата пејачка е поголем.

■ **Притисокот несомнено е поголем. Песната навистина е одлично прифатена од аудиториумот, не само од слушателите, туку и од музички професионалци, а тоа, секако, ги зголемува очекувањата на сите, вклучувајќи ги и моите. Високите очекувања се секогаш деликатни бидејќи понекогаш и не можеме целосно да влијаеме на тоа исходот да е пропорционален со нив – вели Бурческа.**

Одлуката на МРТВ токму таа да застане на сцената во Киев, навистина ја изненадила.

■ **Веројатно долгогодишната успешна соработка со тимот на МРТВ на повеќе проекти, меѓу кои најголем е „Скопски фестивал“, придонесе да се случи и соработка од ваков вид. Инаку, евровизиската приказна почна со телефонски повик – раскажува таа.**

Во неколкуте месеци од прогласувањето на претставникот до самата промоција на песната, тимот помина низ многу подготовки. Лично Јана, пак, посетуваше и психолог за да може успешно да се справи со тоа што ја очекува до настапот во мај и по тоа.

■ **Изминатите месеци се работеше на повеќе аспекти. Се разбира, приоритет беше изведбата на песната во студио и доближување на мојата интерпретација до замислата на продуцентот, за што посетував часови по пеење и поминав многу часови во преслушување на демонсниската. Понатаму, за успешно справување со сиот притисок, коментари и набиен распоред, а водено и унапредување на личноста,**

МАКЕДОНИЈА НА „ЕВРОВИЗИЈА 2017“

Претставник: Јана Бурческа

Песна: Dance alone

Автори: Хоаким Персон, Алекс Омар, Флоренс А. и Боби-Леон Миланов, сите дел од „Симфоникс интернешнел“ (SYMPHONIX INTERNATIONAL), реномиран музички бренд кој низ годините има остварено значајни евровизиски достигнувања, како и соработки со светски познати артисти, меѓу кои Кели Кларксон, Џон Леџенд, Кајли Миног, Лејди Гага, Мери Џеј Блајџ, Мајли Сајрус, Селена Гомез, Армин ван Бурен, Кончита Вурст и Џамироквај.

Видеоспот: Работен според оригинална идеја и режија на младиот и талентиран режисер од Русија, Сергеј Железко, кој работи за „Бојана филм“ во Софија, каде што и беше снимено видеото.

Кореографија и сценски настап: Амбра Сучи, танчар, кореограф и уметнички директор од Шведска. Во нејзиното портфолио Амбра има запишано повеќе успешни сценски настапи на Евровизија, меѓу кои тој на Поли Генова (2016), како и победничкиот настап на Лорин за „Euphoria“ (2012).

Костимограф: Антонија Ристовска

Официјален шминкер: Александар Билјановски-Дадар.

редовно посетував психолог. Исто така работев и на својата физичка подготвеност, за што, за жал, имам сè помалку време. Пред снимањето на спотот, секако, „влегував во улога“ и работевме на кореографијата заедно со Амбра Сучи. Со Амбра, исто така, ја поставивме и основата за финалната кореографија која ќе се изведува на големата сцена во Киев – вели Бурческа.

До самото заминување во Киев, пак, ја чека уште многу работа.

■ **Следува еден интересен период во април, а тоа се предевровизиските промотивни забави. Заедно со делегацијата ќе ги посетиме Лондон, Тел Авив и Амстердам. Овие забави се со цел, пред сè, промоција на евровизиските песни и на претставниците, како и меѓусебно запознавање – вели таа.**

За тоа колку е задоволна од целата соработка со евровизискиот тим вели

дека производот кажува и повеќе од доволно. Бурческа разменила искуства и со дел од пејачите и музичарите што претходно нè претставувале на „Евровизија“.

■ **Имав среќа да разговарам со неколку музичари што имаат искуство со проектот и речиси од сите го добив истиот совет – да се отпуштам и да уживам во неверојатното искуство – вели Бурческа.**

Авторите на „Dance alone“ се автори и на српската евровизиска песна, која, според Јана, исто така, е фантастична.

■ **Тијана има специфичен глас и навистина ми се допаѓа нејзината интерпретација. Нескромно ќе кажам дека на авторите оваа евровизиска сезона им е исклучително успешна. Искрено, оваа година Балканот понуди неверојатни песни, како, на пример, Бугарија и Србија, а покрај нив ми се допаѓа и Белгија – вели таа. ■**

ЈА САКАМ МАКЕДОНИЈА КАКО МОЈА ЗЕМЈА

Петра Канг (Јунг Кјоунг – Сеон) живее и работи во Македонија, таа е мајка и сопруга на Јин Пил Канг, бизнисмен, кој од 2005 година работи во земјава. Петра ја сака македонската поезија и за „Република“ открива дека токму Охридско Езеро ѝ е инспирација да напише и своја. Сака да готви македонски јадења и слободното време да го поминува на Матка. За македонскиот народ вели дека е народ со топла душа, народ што сака да ужива во животот. Таа вели дека тука има пријатели од сите возрасти и дека овде луѓето секогаш сеподготвени да помогнат. Како мајка, која своите две од четири деца ги има родено во Македонија, Петра вели дека таа веќе се чувствува како Македонка

Пишува | Кристијана Николова Кузмановски

■ **Кога прв пат дојдовте во Македонија?**

ПЕТРА: Во Македонија дојдовме во 2005 година, професионалниот пат, односно бизнис-соработката на мојот сопруг нè донесе во земјава. Сепак, тоа набрзо заврши, па меѓу размислувањата дали да се вратиме назад или да останеме во Македонија, решивме да живееме тука. Мојот сопруг, секогаш воден од вербата во бога, сметаше дека во животот сè се случува со причина и дека бог нè донесе на овој пат. Затоа во тој период ние со две мали деца и третото на пат решивме да ризикуваме, да почнеме свој бизнис овде и да ја прифатиме Македонија како наша земја.

■ **Доаѓате од земја со различна култура и традиција од Македонија. Како успеавте да се адаптирате на животот овде?**

ПЕТРА: Не е толку поинаку. На почетокот кога од таму ја анализирав работата, мислев дека ќе доживеам културен шок, во смисла различни луѓе, навики, начин на живеење. Но кога дојдовме сфатив дека не е така, токму спротивното. Запознав топли луѓе, кои навистина знаат и сакаат да помогнат.

■ **Дали ова значи дека Македонецот знае да подаде рака кога е потребно?**

ПЕТРА: Токму така. Ние имаме многу пријатели овде, буквално од секоја во-

зраст. Една од најдрагите ни е и пријателката што има 72 години. Луѓето што работат со сопругот, моите колеги од работа, соседите, од сите на некој начин сме добиле помош кога ни било потребно. И за грижата околу децата и професионално, со нив минуваме многу значајни моменти од нашиот живот, заедно сме на празници, прошетки. Тука има такви луѓе што знам дека во кое било време од денот да ги побарам веднаш ќе дојдат да ми дадат поддршка и да ми помогнат. Знаете, луѓето овде знаат да живеат, кај нас сè се прави однапред испланирано, додека тука се има впечаток дека

луѓето уживаат во својот живот. На моите во Кореја најчесто им вела вие треба да научите гледате на животот порелаксирано, токму како македонскиот народ, од друга страна, пак, на пријателите од Македонија знам да им кажам дека премногу отпуштено гледаат на важни прашања, најчесто клучни за нивната иднина, што и не е секогаш толку добро.

■ **Ги споменавте празниците, како едно семејство од Јужна Кореја ги поминува тие значајни моменти овде?**

ПЕТРА: Јас ги почитувам македонската традиција и култура. Христијанка сум и морам да признаам дека ми се допаѓа како луѓето овде ги празнуваат празниците. Еве на пример за Велигден станувам рано и го вапсам првото велигденско јајце. Обичај, кој, ако имаш желба и верба го применуваш бидејќи не секој сака да се разбуди уште пред да изгрее сонцето и да вапса јајце. Дома го славиме и Божик, применуваме наши обичаи, но го почитуваме и начинот на кој се прави тоа овде.

■ **Ја сакате ли македонската традиционална кујна?**

ПЕТРА: Во Македонија има многу убава храна, го сакаме кочанскиот ориз, киселата зелка, покрај корејските јадење знам да зготвам и мусака, сарма, тавче-гравче.

■ **Предавате на Универзитетот „Блаже Конески“, отсек филологија. Која е Вашата оценка, имаат ли Македонците интерес да го изучуваат корејскиот јазик?**

ПЕТРА: Лектор сум на катедрата за корејски јазик и литература на Филолошкиот факултет. Ако споредиме со Бугарија и со Грција, каде што корејскиот јазик се изучува и во гимна-

зии, интересот е помал. Но и во Македонија има студенти што сакаат да го научат јазикот. Не е толку тежок и во споредба со македонскиот ние имаме азбука со 24 букви, која може да се научи многу брзо. Ако се има волја и многу се посакува сè е возможно. Ние секоја година подготвуваме студенти да одат да го изучуваат јазикот во Кореја, тоа е како еден вид стипендија, одат на шест месеци и се враќаат назад. Секако, подобро би било доколку Македонија и Кореја имаат воспоставено подобри дипломатски односи, во смисла амбасада или конзулат, но тоа засега не е реализирано.

■ **Вие солидно зборувате македонски јазик, беше ли тешко да се научи?**

ПЕТРА: Да, но преку комуникација и обврската да се напише магистерската на матичниот јазик на земјата во која живеете, тогаш сè се учи. Јас, искрено, многу сакам да читам, имате многу убава македонска поезија, сакам да разговарам со луѓето на повеќе теми и така собирам информации, учам зборови, дури и кога се возам во такси почнувам разговор бидејќи знам дека тоа повторно ќе ми овозможи да научам нешто ново.

■ **Имате ли слободно време да ја истражите Македонија?**

ПЕТРА: За разлика од мојот сопруг, кој сака да ги истражува македонските

монастири, јас имам помалку слободно време за релаксација бидејќи се грижам за моите четири деца. Сепак, како мое омилено место можам да го издвојам Охрид. Градот освојува на прв поглед. Сакам да поминувам време покрај езерото, ме смирува, ми дава некој внатрешен спокој и најчесто ме инспирира да напишам некој убав збор бидејќи пишувам и поезија, а овој град, навистина, е извор на инспирација. Инаку, додека сум во Скопје сакам времето да го минувам на Матка и во „Марков манастир“, таму често знаеме да си направиме излет.

■ **Ви недостига ли Вашата родна земја?**

ПЕТРА: Не, јас овде, навистина, убаво живеам. Се чувствувам како Македонка. Мојот сопруг дури размислува и да почне процедура за државјанство. Две деца ни се родија овде, учат во македонски училишта и го зборуваат јазикот, имаат свои пријатели, свој живот. Иако понекогаш разликите во изгледот знаат да направат да се почувствува поинаку, посебно кај моите деца бидејќи се единствени во училиштата во кои учат, сепак со добар совет од дома да отворат срце за пријателства и со топлината и со поддршката што се трудиме да им ја дадеме со сопругот, сè се надминува. Навистина, досега не сум почувствувала носталгија за дома.

■ **Значи ли ова дека Вашите планови се да останете да живеете во Македонија?**

ПЕТРА: Да, доколку не се случат несакани работи, кои би нè натерале да се вратиме назад, посебно на професионално ниво бидејќи финансите се важни за секое семејство. Но, ние немаме план да го напуштиме овој наш дом. ■

ЖЕНСКИ ДЕЛОВНИ КОСТИМИ

Моделите, боите и примероците, навистина, се различни и може да се рече дека ги задоволуваат сите вкусови

Ако сте љубител на деловни костими со панталони, тогаш оваа година може да биде полн погодок за вас бидејќи тие повторно се во мода.

Поголемиот број деловни жени ќе се израдуваат на враќањето на женските деловни костими не само поради практичноста, туку и поради тоа што лесно може да ги вметнат во својот деловен стил, а поголемиот

број модели ја нагласуваат и женственоста.

Кроевите се различни, така што секој може да си најде модел според својот стил и според својот вкус.

Што се однесува до боите, црната боја, како една од основните бои, е онаа што ќе ја одберат поголемиот број жени. Но, оваа сезона има бои за сите што сакаат смели комбинации.

КОСТИМИ ВО БОЈА

За жените што сакаат посмели комбинации, ги следат трендовите од сезона во сезона и одлично се чувствуваат во различни бои, деловните костими ќе им бидат сакано и задолжително парче облека. Слободно може да одберете розова, зелена, сина или, пак, бела боја за костим. Не е важна бојата, секако нема да згрешите.

ЦРНИ КОСТИМИ

Овие костими се чиста класика, и поради комбинацијата на материјалите и поради одличните кроеви.

КОСТИМИ СО ДЕЗЕН

Ако сакате кариран дезен, тогаш ќе имате што да одберете. Кај костимите со дезен е добро тоа што не се премногу нападни и лесно може да се носат и за деловен изглед.

ПРОЛЕТНО ПАТУВАЊЕ ВО МАЛМЕ

Кога сте во овој град, не пропуштајте да ги посетите плоштадите „Сторторгет“ и „Лила“, црквата „Свети Петар“, дворецот „Малмехус“, Операта, Градската кука, но, секако, треба да се види и знаменитоста по која е препознатлив овој северноевропски град - модерниот облакодер Трнинг торзо

Малме, некогашно рибарско пристаниште, денес претставува современ град со богата историја, прекрасна архитектура, многубројни паркови и исклучително космополитски дух. Во 2007 година овој град беше прогласен за еден од петнаесетте најзелени градови на планетата. Тој е извор на многубројни концертни и културни случувања, во 2013 година беше град-домаќин на Евровизија, но и поврзано со Копенхаген е лајтмотив повеќе за посета на овој град.

Трет град по населеност во Шведска. Се наоѓа во јужниот дел од земјата, во округот Сконе. Со Ересундскиот мост е поврзан со Копенхаген, главниот град на Данска, кој од Малме е оддалечен 25 километри.

Градот Малме кон крајот на јуни 2008 година имал 282.904 жители, а поширокото градско подрачје и уште 11 општини заедно имаат 628.388 жители.

Се претпоставува дека Малме е основан во 13 век, а најстарите сочувани записи за статусот на градот датираат од 1353 година кога градот бил под данска власт. Малме со векови бил втор град по големина во земјата, додека не станал дел од Шведска со Роскилдскиот мировен договор од 1658 година.

Малме се наоѓа во крајниот југ на Шведска, поточно во југозападниот дел на регијата и историската покраина Сканија, на брегот на мореузот Ересунд. На спротивниот брег на Ересунд се наоѓа главниот град на Данска, Копенхаген, со кој Малме од 2000 година е поврзан со Ересундскиот мост, односно со комбиниран тунел-мост, засега најдолгиот пат од таков тип во Европа. Оддалеченоста на Малме од Копенхаген е околу 25 километри. Самиот мост е долг осум километри.

Убавиот град е прогласен за глобален град, кој претставува регионален

економски и образовен центар, со голем број универзитети и студентски градови.

Малме е мултикултурен град во кој живеат припадници на 166 национални групи кои зборуваат околу 100 јазици.

Според податоците, овој град е еден од најподелените градови во Европа што се однесува на етничката структура. Доселениците претежно живеат во североисточниот и во јужниот дел на градот. Градската област со најголема стапка на странци е Русенгорд, каде што 25 проценти од населението го сочинуваат муслимани.

Кога сте во овој град, не пропуштајте да ги посетите плоштадите „Сторторгет“ и „Лила“, црквата „Свети Петар“, дворецот „Малмехус“, Операта, Градската кука, но, секако, треба да се види и знаменитоста по која е препознатлив овој северноевропски град - модерниот облакодер Трнинг торзо.

Облакодерот Трнинг торзо, со извртување од 90 степени, е највисоката зграда во Шведска (190 метри). Се наоѓа на шведската страна од протокот Ересунд. Од врвот има прекрасен поглед на целиот град, како и делумен поглед на Копенхаген.

За љубителите на фудбалот интересен е и податокот дека токму Малме е родниот град на фудбалерот Златан Ибра-

химовиќ (тој е од босанско-хрватско потекло, но е роден во Шведска). Ако имате слободно време или викенд што сте одлучиле да го поминете во Малме, нема да згрешите ако утринското кафе го испиете во живописниот квартал Давидсхал. Областа е полна со модерни кафулиња и со пабови кои нудат појадок. Освен тоа, во соседството има доста интересни продавници за облека.

Потоа продолжете го денот кон Паркот на кралот. Овој грандиозен парк има убави градини, долги патеки, водни површини и нуди еден куп можности за рекреација и за забава.

Попладнето можете да го резервирате за посета на Арт музејот во Малме, кој се наоѓа во импозантна средновековна тврдина од 15 век, која била и затвор до средината на 19 век. Во моментот тоа е еден од водечките уметнички музеи во Скандинавија.

Пред вечера одете до Лила торг (Lilla Torg). Овој фреквентен мал пазар е полн со шармантна архитектура, традиционални шведски продавници и многу места каде што можете да уживате со некој пијалак-алкохол или безалкохолан коктел. Не заборавате да ги посетите и рестораните, во кои има голем избор примамливи, традиционални шведски јадења.

Пишува | Кристина Николова Кузмановски

Агенциски аранжман за Малме со четиридневен престој ќе ве чини 290 евра.

Во цената на пакетот е вклучен авионски превоз на релација: Скопје - Малме - Скопје, аеродромски такси, хотелско сместување.

Цената зависи од моментално расположливите места на авиокомпанијата.

Во цената на пакетот не е вклучен трансфер аеродром - хотел, јавен транспорт од аеродром до градот, кој чини од 12 евра, и приватен трансфер со такси, од 30 евра по правец. Покрај оваа понуда, постои и можноста да си резервирате хотелско сместување преку интернет и, секако, приватно да си купите авиобилет. ■

НОВИОТ АВТОМОБИЛ НА „ЕРБАС“ ЌЕ МОЖЕ ДА СЕ ЗАКАЧИ НА ДРОН

Концептот беше претставен неодамна на Саемот за автомобили во Женева, а, всушност, е осмислен како автомобил-капсула за патници, на кој му е овозможено да се движи

и во воздухот со цел побрзо да стигне до одредена дестинација.

Капсулата е, всушност, поставена на основа на автономен автомобил, па

доколку стигне до предел што не може да се премине преку копно, може да се откачи од таа основа и да се закачи на дрон, кој е специјално приспособен и изработен за патничката капсула.

Овој концепт на „Ербас“ се разликува од сите други „летачки“ автомобили претставени досега. Интересно е да се спомене дека автомобилот е придвижуван од електричен мотор и не ја загадува околината, што, исто така, е важно за неговиот маркетинг и продажба во иднина.

Кога станува збор за дизајнот на овој концепт, „Ербас“ сорабо-

тувал со „Италдизајн“, компанија од Италија, која има изработено многу концепти, особено за БМВ и за „Алфа ромео“. Системот на „поп.ап“ теоретски работи базирајќи се на вештачка интелигенција и има вертикално летнување и слетување.

Комбинацијата на патен и на воздушен сообраќај може да се покаже како револуционерна во иднина. Капсулата за патници ќе може да се движи низ улиците на големите градови, сè додека не стигне до одредена локација, голем паркинг или слично. Од тука автомобилот се закачува за дрон и по воздушен пат стигнува до крајната дестинација.

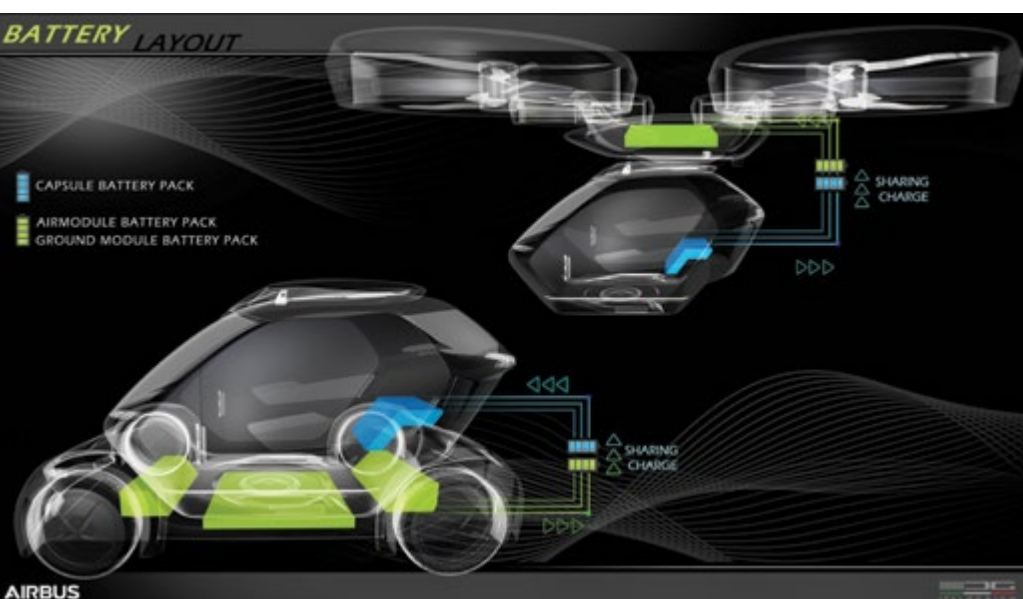
Ваквата иновација со сигурност ќе го подобри или, во најмала рака,

ќе го измени животот на луѓето, особено во големите градови во кои од раководството на „Ербас“ најавуваат дека ќе биде понудена како опција за превоз.

Неизбежно ќе биде користење апликација за да се избере најповолното решение за транспорт во даден момент. Компанијата има предвидено во градовите каде што ќе се употребуваат овие „поп.ап“ автомобили, корисниците да можат да си резервираат едно вакво возило што функционира како „убер“. Тие планираат да изработат и платформа преку која ќе се управува системот на „поп.ап“ и ќе им дозволи на корисниците да го организираат своето патување.

- Патниците ќе можат да го планираат своето патување преку едноставна апликација. Системот автоматски ќе им предложи најдобро решение според времето во кое сакаат да закажат возило, состојбата во сообраќајот, цената и другите барања. А ќе можат да избираат меѓу стандардно патување по копно или комбинирано, копно-воздух. Според тоа ќе се одреди цената на услугата, информирале од „Ербас“ преку соопштение за овој концепт.

Како и да е, според овие решенија, кои ги најавуваат светските компании, иднината ќе биде интересна и слична на сцените што досега сме можеле да ги видиме само во футуристичките филмови. ■

ИЗБЕРЕТЕ МАТЕРИЈАЛ ЗА МЕБЕЛ ПО МЕРА СПОРЕД ВКУСОТ И ПАРИЧНИКОТ

ЗНАЦИ ШТО ПОКАЖУВААТ ДЕКА ВАШЕТО МИЛЕНИЧЕ ВИ Е КАКО ДЕТЕ

Миленичињата располагаат со безрезервна љубов и пријателство. Една од најдобрите придобивки е тоа да имате домашно милениче. Сепак, грижата за милениче е многу слична на грижата за дете затоа што и на милениците и на децата им е потребно внимание, време и многу љубов. Постојат повеќе знаци што ќе ви докажат дека вашето домашно милениче ви е како дете

- Вашето милениче плаче по вас кога ве нема.
- Го капете своето милениче.
- Трошите пари на него.
- Го чистите нередот што го прави.
- Го храните два-три оброка на ден.
- Го сакате безусловно.
- Сакате да си играте со него.
- Имате фотографии од него во својот телефон.
- Кога е исплашено, чувствувате голема потреба да направите да се чувствува удобно.
- Обожава да спие со вас. ■

Малиот простор во станите, од една страна, бара изработка на мебел по мера за да се искористи што е можно повеќе простор, а, од друга страна, овозможува самите да направите комбинации на бои и стилови што ви се допаѓаат и, секако, сами да одлучите од каков материјал ќе биде изработено секое парче мебел. Мебелот по мера најчесто се изработува од медијапан и од иверка. Медијапанот е поквалитетен, а со тоа и поскап. Најчесто се користи во кујните и во бањите, од-

носно каде што елементите се поизложени на влага. За спалните соби, на пример, се користи иверка без да се загуби многу на квалитет или на естетика.

Медијапанот се продава во три варијанти: фабрички нијансиран (го има во повеќе бои и е најевтина варијанта), фурниран (има шарки што личат на дрво и потребно е да се обработи, иструже и обои во боја по ваш избор) и обичен (нема шарки, но подлежи на обработка како и фурнирањот, па овие две варијанти се поскапи од фабричкиот).

КУЈНА

Најдобар материјал за изработка на кујнските елементи е медијапанот бидејќи е похомоген од иверката, а со тоа и поиздржлив. Од медијапан се изработуваат само вратничките на елементите, а внатрешните полици и касите на елементите може да биде изработени од иверка. На овој начин ќе заштедите, а во исто време ќе добиете квалитетна кујна. Доколку ваквата комбинација ви е скапа, вратничките на кујната што комплетно е изработена од иверка пожелно е да бидат облепени со квалитетна лента.

ДНЕВНА СОБА

Можете да направите комбинација од иверка и од медијапан. Комодата да биде изработена од иверка, можеби и клуб-масичката, но трпезариската маса од медијапан.

Имајте предвид дека мебелот изработен од иверка не значи дека не е доволно добар, но трпезариска маса од медијапан изгледа многу поубаво отколку од иверка. Всушност, секое пар-

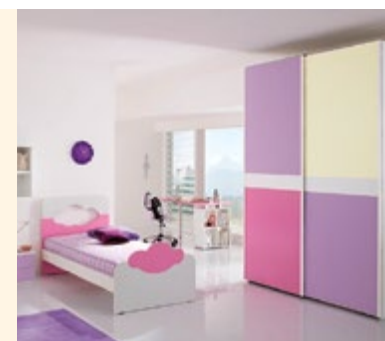
че мебел е далеку поубаво кога е изработено од медијапан, но ретко кој може да си дозволи медијапан низ целиот дом.

Останатите парчиња мебел, како разни плакари и слично, слободно може да ги направите од иверка, освен елементите во бањата кои поради изложеноста на влага бараат поголема отпорност. За бањата се најпогодни елементите од медијапан.

СПАЛНА СОБА ИЛИ ДЕТСКА СОБА

Во овој дел од домот нема потреба од мебел изработен од медијапан, освен ако имате поголем буџет и сакате да си дозволите поквалитетен мебел.

ГЛАДИОЛА

Гладиолата го добила името по латинскиот збор *gladius*, што значи меч, а потекнува од јужните делови на Африка и подрачјето околу Средоземјето

Има долги, исправени, сабјести листови, а меѓу нив расте јако стебло на кое класесто се наредени цветови со шест латици, кои може да бидат во сите бои. Цвета од јуни до септември, во зависност од видот. Одгледани се многу различни хибриди, така што постојат многу мали, високи само 30 см и со минијатурни цветови, а постојат и џиновски, кои растат преку 1,5 м и имаат цветови широки 15 см.

Треба да се засади на сончева, добро прихранета и дренирана почва. Во континенталните краеве се сади од средината на март, па до мај, а во приморските краеве малку порано. Луковиците се садат на 12-15 см длабина, на растојание од 15-20 см. Бидејќи цветовите им траат околу 2 седмици, посадете ги на временско растојание од 15 дена за да имате што подолго расцветани гладиолы.

Гладиолата се користи и како режено цвеќе. Пред да ја ставите во вазна, треба да ги одвоите надворешните листови и стеблото да го исечете косо. ■

РЕКРЕАЦИЈА

ПОСЕТА НА БАЊА Е ИДЕАЛЕН ИЗБОР ЗА ОВОЈ ПЕРИОД ОД ГОДИНАТА

Подготви | Бојан Момировски

Со самото почнување на пролетта температурата на воздухот е покачена, а со тоа почнува и буђењето на природата, животните, па и на луѓето. Оваа зима во Македонија донесе многу ниска температура, па физичките активности беа сведени на минимум и, освен основните потреби за движење и за мала рекреација, сè друго беше оставено за потоплите месеци. Сега луѓето стануваат пораздвижени и активни, па полка почнуваат да прават планови за физичка рекреација.

По периодот во кој телото речиси максимално мируваше, следува период кога треба да се собере енергија и сила за пролетта, па и за летото.

Пред да се почне со физичка активност, спортување, рекреација, планинарење, велосипедизам, добро е да се посети некоја бања со квалитетна термална вода, која ќе овозможи „буђење“ на организмот.

Освен препорачаните 10 дена од стручно лице за тоа, убаво е посетата на бања со вежби во термална вода да биде и еден вид рекреација, особено по завршувањето на зимата.

Нашата држава изобилува со извори на термална вода, која е особено лековита и помага за повторно активирање на телото.

Во бањите работат стручни лица што секогаш се тука за посетителите, што ќе направат посетите да бидат вистинско уживање. Луѓето во Република Македонија сè повеќе ги користат термалните извори, а, покрај обичниот човек, на овие места многу често можат да се забележат и активни и врвни спортисти.

Раководните лица на бањите веќе ги прошируваат своите капацитети за да можат да примат што повеќе корисници и љубители на термалните води. Бањите во Република Македонија се едни од најлековитите во целиот свет и затоа многу често можат да се забележат и туристи и рекреативци од соседните држави, па и од цела Европа.

Термалната вода е вистини дар од природата, а бањите како што се Косоврасти, Катланово, Бањиште, бања Бањско, Кежовица, Негорски Бањи од година во година се сè попосетени.

Цените за користење на сите услуги во македонските бањи се симболични и еден третман на дневно ниво изнесува околу 200 денари, а пакет-аранжман од 10 дена со целосно сместување и исхрана не надминува цена од 5.000 денари. ■

Бањскиот туризам е препорачлив за сите возрасти и воопшто не му штети на здравјето на човекот, туку, напротив, помага во секој сегмент.

СЕРВИС „ЏЕРСИ“

ЛИДЕР ВО СВОЈАТА ДЕЈНОСТ

- Репарирање и одржување камиони со употреба на специјализиран алат;
- 12-метарска рамка за исправање шасии, единствена на Балканот;
- Хитер машина за загревање шасии без оштетување;
- 17-метарска комора наменета за бојадисување;
- Компјутерско штелување геометрија на предна и на задна оска на камиони и на комбиња.

ЛИМАРСКО ЛАКЕРСКИ СЕРВИС ЗА КАМИОНИ

ТЕЛ. 02/2464-564
e-mail: jersy@jersy.com.mk

БОРЧЕ КОСТОВСКИ, ПРЕТСЕДАТЕЛ НА ТАЕКВОНДО ФЕДЕРАЦИЈАТА НА МАКЕДОНИЈА

ЧЕТВРТИОТ СКОПЈЕ ОПЕН, СО ПОВЕЌЕ ОД 400 УЧЕСНИЦИ, ЌЕ БИДЕ НАЈГОЛЕМ ДОСЕГА

В недела во Скопје по четврти пат ќе се одржи интернационалниот таеквондо турнир Скопје опен во организација на Македонската таеквондо федерација. Како што најавија организаторите, ќе учествуваат повеќе од 400 натпреварувачи од 12 земји, со што ќе биде најголемиот настан во овој спорт во нашата земја.

Разговараше | **Горан Зивчевски**
Фошо | **Александар Ивановски**

Нешто повеќе за ова натпреварување и за остварените резултати на нашите таеквондо репрезентативци, за „Република“ откри претседателот на Македонската таеквондо федерација, Борче Костовски.

«Викендов во главниот град е закажан таеквондо турнирот Скопје опен. Кажете ни нешто повеќе за него, колку спортисти ќе учествуваат и по кој пат се организира во нашата земја?»

КОСТОСКИ: Турнирот ќе се одржи на 26 март, в недела, во СРЦ „Кале“

со почеток во 10 часот. Оваа година го организираме четвртиот по ред Скопје опен, кој, според нашите процени, ќе биде најголем досега, со повеќе од 400 натпреварувачи од 12 земји. Ова, секако, е најголемиот меѓународен турнир во олимписко таеквондо во Македонија. Мотивот за да организираме ваков турнир е популаризирање на олимпиското таеквондо кое зема се поголем замав во нашата земја.

«Од Г-1 турнирот во Софија, кој се одржа овој месец, нашите претставници се вратија со два медала, златен и бронзен. Кажете ни нешто повеќе за тоа како помина тоа натпреварување?»

КОСТОСКИ: Можеме да се пофалиме дека 2017 година ја почнавме со одлични резултати и овој месец донесовме златен медал од турнир кој е од највисока класа во овој спорт, а кој се одржа во Софија, каде што Дејан Георгиевски освои златен медал во супертешка категорија во сениорска конкуренција.

Дејан дебитираще како сениор со навршени 17 години и со четири победи успеа да освои златен медал. Тој победи борци од светските велесици во таеквондо, како Аргентина, Германија и Србија, а во финалето го победи и актуелниот медалист од Европското сениорско првенство, Хрватот Голец. Значајно е дека со тоа тој почна да собира бодови за Олимписките игри во Токио во 2020 година.

Од истото натпреварување нашиот Филип Додевски донесе бронзен медал во јуниорска конкуренција.

«Кои се плановите на таеквондо федерацијата за оваа година и на кои натпреварувања ќе им посветите најмногу време за подготовка на нашите репрезентативци?»

КОСТОСКИ: За оваа година нашата федерација има обемен план. Како што споменав, месецов имавме успешен настап на Г-1 турнирот во Софија и планираме да продолжиме со исто темпо.

Доаѓа Европското првенство до 21 година во Софија од 4 до 10 април, а веднаш потоа следува уште еден Г1 турнир во Австрија, каде што, исто така, ќе учествуваме. Некаде на крајот на јуни патуваме во Кореја на Светското сениорско првенство.

До крајот на годинава ќе имаме уште неколку Г1 турнири и јуниорско европско првенство, и искрено се надеваме дека 2017 година ќе биде најуспешната година за македонското таеквондо.

«Таеквондото е олимписки спорт. Дали една од целите на кои ќе работите во овој подготвителен период ќе биде пласман на Олимписките игри и дали може да се надеваме нашите претставници да обезбедат пласман за 2020 година?»

КОСТОСКИ: Македонското олимписко таеквондо во последните две години покажува голем квалитет и станува респектабилна сила во регионот, а сето тоа ги донесе резултатите на нашите репрезентативци. Наша главна цел е медали од европски и од светски првенства и, секако, обезбедување норма за Олимписките игри во Токио во 2020 година.

Репрезентативците напорно работат на подготовки за идните предизвици и натпреварувањата кои следуваат, а стручниот тим на Македонската таеквондо федерација е максимално ангажиран за остварување на целите. Би сакал и да им се заблагодарам на АМС и на МОК за поддршката што ни ја даваат затоа што видоа квалитет кој ветува за македонскиот спорт.

«На почетокот на годинава Агенцијата за млади и спорт, по воведувањето на новите мерки на Вла-

дата за поддршка на спортот, на повеќе спортски федерации, меѓу кои и вашата, им додели финансиска помош. Според Вас, колку тие мерки ќе помогнат за развој на спортот и како вие ќе ги искористите средствата?»

КОСТОСКИ: Со новиот закон за спорт преку средствата повлечени од игрите на среќа и од автомат-клубовите, АМС ѝ додели 730.000 денари на Македонската таеквондо федерација. Овие средства се наменски, МТФ прво испрати приоритетни настани до АМС и стручен тим од Агенцијата проценуваше кои настани имаа предност да бидат финансирани.

Доделените средства во најголема мера се за натпреварувањата од највисок карактер - Г1 турнирите кои ги споменавме, европските првенства на кои ќе учествуваме и, секако, за организацијата на Скопје опен.

Имено, она што сакаме да го истакнеме е дека средствата од страна на АМС ќе бидат искористени за оваа година да донесеме што повеќе медали од елитни натпреварувања затоа што мислиме дека имаме реални шанси за тоа. ■

■ 24 март 1949 година

Во Скопје е формиран Државниот ансамбл на народни игри и песни на Народна Република Македонија, кој од 2.06.1953 година го носи денешното име - Ансамбл за народни игри и песни на Македонија „Танец“.

■ 25 март 1884 година

Во селото Селци, Струшко, е роден Арсениј Јовков, македонски револуционер, филмски сценарист и публицист. Јовков е првиот македонски филмски сценарист, според чиешто сценарио е снимен документарниот филм „Македонија во слики“ во 1923 година. Убиен е на 14 септември 1924 година во познатите септемвриски Горноџумајски атентати. Атентатите се извршени по убиството на Тодор Александров.

■ 25 март 1911 година

Во селото Долнени, Прилепско, е роден архиепископот охридски и македонски г.г. Ангелариј (роден како: Цветко Крстески), вториот поглавар на Македонската православна црква, носејќи ја титулата архиепископ охридски и македонски.

■ 27 март 1903 година

Во штипското село Карбинци четите на војводите Гане и Стојан Бочварот се судриле со турскиот аскер, при што борбата завршила со трагичен крај за македонските револуционери.

■ 27 март 1968 година

При пробен лет со авион загина Јуриј Гагарин, херој на Советскиот Сојуз и првиот човек кој полетал во вселената.

■ 27 март 1992 година

Врз основа на Договорот од Скопје, потпишан од претседателот Киро Глигоров и генералот на ЈНА, Никола Узелац, војската на ЈНА ја напуштила територијата на Република Македонија.

■ 27 март 1918 година

Во Охрид е роден Борис Чипан, еден од најголемите македонски архитекти, поранешен редовен професор на Архитектонскиот факултет во Скопје.

"РЕПУБЛИКА"	РЕГЕНТ, НАСЛЕДНИК НА ПРЕСТОЛ	ПРЕОСТАНАТ ДЕЛ, ОСТАТОК	НАОСТРЕН	НОВИ-НАРСКИ НАПИСИ	ВЛЕЧНА МАШИНА НА ВОЗ	ВИД ПАПАГАЛ	БРАЗДА, ЈАЗ (МН.)	АРТИСТ-КАТА БЕ-ГОВИК	НИКЕЛ
СЛАВЕН, ПРОЧУЕН, ЗНАМЕНИТ									
УГОСТИТЕЛСКИ ОБЈЕКТИ									
ОГРАДА ОД ДРВЕНИ СТОЛБОВИ									КОЛИЧЕСТВО
НЕПОДВИЖЕН ДЕЛ ОД МОТОР (МН.)								КАРАТ СВЕЧЕНА ПЕСНА	
ТЕМПЕРАТУРА		СЛИК, СРОК СТЕГАЊЕ НА ЦРЕВНИ МУСКУЛИ					ОЛЕГ ВИДОВ АРТИСТ-КАТА ГАРДНЕР		
ИЗВИК ПРИ СКОК			"ИЗВРШЕН ОДБОР" ВИД ПОЈНА ПРИЦА, КАНАРИНКА			РЕЧЕН ОСТРОВ ПЕЈАЧОТ ЛУКАС			
МЕДИКАМЕНТ				ГОРЕН ДЕЛ ОД КУКА ПЕЈАЧКАТА СПИРОВА					
НИВА								ТЕМПО РОМАН ОД КАРЛ МАЈ	
ГЛАВЕН ГРАД НА ДРЕВНА АСИРИЈА							ВАСИЛ ИДЛОСКИ ДЕБЕЛО БРОДСКО ЈАКЕ		
МУСЛИМАНСКО ЖЕНСКО ИМЕ						ТЕНИСЕРОТ САМПРАС ПЛАНИНА ВО БУГАРИЈА			
ГРАД ВО СЕВЕРНА ИТАЛИЈА					АРТИСТОТ МИРКОВСКИ СЛИКА ОД СИТНИ КАМЧИЊА				
СРЕДСТВО ЗА ЛАКИРАЊЕ				ДРЕВЕН ГРАД ВО АНАДОЛИЈА СПОРИ					
ДЕТАЛНО ИЗРАБОТЕН ПРОЕКТ									ПРИСТАНИШТЕ ВО ИТАЛИЈА
ДАДО ТОПИК			НЕБЕСЕН АГОЛ ВИД ТРКАЛЕЗНА ЈАКА						
БЛАЖЕНСТВО ВО ИНДУСКАТА МИТОЛОГИЈА								РАДИУС ИЗВИК ЗА НЕГОДУВАЊЕ	
СЛИКИ НА СВЕТЦИ						ПРИПАДНИК НА СЛОВЕНСКИ НАРОД ОБЕМ			
ВИД ЗБИЕНА ПАМУЧНА ТКАЕНИНА							АНА ТЕМКОВА		

РЕШЕНИЕ: ПРОСТАВЕН, РЕСТОРАН, СТАТОР, К. Т. РИМА, ОБ. ОН. ИО. АДА, ЛЕК. ТАВАН, ОРАНИЦА, Т. НИВНА, ВИ. АСАНА, ПИТ. СТРА, ПАНЕ, ПАК, МИЛЕТ, ЕЛАБОРАТ, ДТ, АЗИМУТ, НИРВАНА, Р. ИКОНИ, РУС, КАЛВКО, АТ.

ДВОГЛЕД

ЕКСКЛУЗИВНО: ЖЕРНОВСКИ НА НОВО ЈА ИЗГРАДИЛ СЕВЕРНАТА ТРИБИНА

Редакцијата на „Двоглед“ преку свои „свиркачи“ познати на редакцијата, а од СЈО заштитени херои за јавноста, дојде до ексклузивни документи и снимки од ноќните градежни активности на центарскиот градоначалник и на неговите најблиски соработници. Не, не беше редел Андреј коцки на нова Боемска уличка, ниту, пак, гушкар канделабри во тесните дебармаалски сокаци. Ниту, пак, чувај боже, се пуштил со пајакот на побратимот да ги соберат возилата паркирани на кејот под ГТЦ.

Жерновски ги оставил настрана сите овие секојдневни активности и во пресрет на Суперкупот на УЕФА 2017 година на арената „Филип Втори“, како добар домаќин, ја реизгради северната трибина! Секако, за безбедноста на гостите на тој спектакл не може да ја остави на друг, мора да се потпре на својата докажана интуиција. Затоа Андреј го собрал сиот капацитет со искуство од две улички и го завршил тоа што најмногу му тежеше сите овие години. Упатени во тајниот проект велат дека градоначалникот ноќи не спие уште откако во 2009 година му се сонило дека трибината ќе падне. Тој тогаш со своето сеизмолошко претчувство и вродено чувство за статика, со сета политичка одговорност сподели дека нема доверба во безбедноста на новоизградената северна трибина.

■Немам доверба во безбедноста на новоизградената трибина, па затоа со синовите ќе го следам натпреварот од спротивната страна. Не сакам ништо да ризикувам, посебно затоа што одам на стадион со децата - гласеше умереното предупредување од идниот градоначалник.

Ноќи и ноќи, последните четири години Андреј вредно градеше, додека молкум неоправдано трпеше критики дека ништо не сработил, дека залудно потрошил огромни пари за две сокачиња. Упорниот градоначалник навечер од темел изградил нова трибина, со стабилни столбови, со своерачно пресметана статика.

Не само тоа, за секој столб поединечно ангажирал по еден близок соработник, па не може еден градоначалник својата стабилност да ја остави кому било! Не се заслужува лесно Боемски сертификат за стабилност во Центар. Главен збор за механизацијата и за логистиката на изградбата секако дека имал најголемиот пајак во центарот на градот. Па и кој би знаел подобро што треба да издржи една трибина од поранешен навивачки „воѓа“.

Во оваа урбано-герилска акција учествувале дури и една поранешна новинарка и еден поранешен камерман, сега вдомени во Центар за сето тоа да биде снимено и архивирано. Ќе притреба наскоро, кога нема што друго, Андреј како свој успех да ја прикаже издржливоста на трибината! Бидејќи доаѓаат избори, а недоделканите зборови не се забораваат лесно. Особено кога четири години те врзуваат само за две улички. ■

Кромиди Запад

*** Целта на „Двоглед“ е да се сврти вниманието на одредени појави во општеството. Секоја сличност со вистинските луѓе и институции е случајна.

КРЦКАВО ФИЛЕ ОД РИБА — СО ОВЕСНИ СНЕГУЛКИ —

СОСТОЈКИ:

- филе од риба
- 200 гр брашно
- 2 лажички црвен пипер
- 130 гр нишесте
- 260 мл вода
- 1 јајце

За СМЕСАТА ЗА ПРЖЕЊЕ ви е потребно:

- мајонез, кари и малку кечап

Како и:

- масло за пржење
- овесни снегулки

ПОДГОТОВКА:

- Секое филе исечете го на три еднакви дела и оставете го на крпа за добро да се исуши.
- Во сад за матење ставете ги сите состојки за смесата за пржење и матете со миксер додека смесата не се изедначи.
- Ставете го садот со масло да се загрее. Користете длабок сад бидејќи во плитка тава маслото многу ќе прска.
- Секое парче риба извалкајте го во смесата за пржење, па во овесните снегулки, посолете го и пржете го во загреано масло.
- Сите состојки за сосот соединете ги и сервирајте!

СОВЕТ: По желба, може да користите филе од друга бела риба, како, на пример, ослич.

АЦЕРОЛА

АЛКАЛОИД®

таблети за цвакање

Додаток во исхраната

- ✓ Природен витамин Ц
- ✓ Пријатни ароми
- ✓ Без шеќер

ВИТАМИНОТ Ц
ПРИДОНЕСУВА
ЗА:

- одржување нормална функција на имунолошкиот систем;
- заштита на клетките од оксидативен стрес;
- нормален метаболизам за создавање енергија;
- намалување на заморот и на исцрпеноста;
- зголемена апсорпција на железо.

АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK